БИБЛИОТЕКА 157 ФИЛФАК ТАШГУ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ
ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ
ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 157 (2448). | 11 август, якшанба, 1963 йил. | Баҳоси 2 тийин.

АЛМАШИНАДИГАН САҲИФАЛАР

«Тошкент ҳақиқати» газетаси алмашиниб турадиган махсус саҳифаларининг навбатдаги сони чиқди. Бугунги якшанба сонининг учинчи бети икки нусхада босилди.

Саноат ходимларига мўлжалланган саҳифа бинокорлар кунига бағишланган. Унда «Коммунизм қурилишининг зарбдор фронти» умумий сарлавҳаси остида: Тошкентдаги 159-қурилиш трестининг бошқарувчиси И. П. Абрасимовнинг «Тез ва соз қурамиз», Чирчиқдаги 225-УНРнинг бетончилар бригадаси бошлиғи Т. Рўзиевнинг «Тўй устига тўй», М. Султоновнинг «Тортиқ» ва Т. Мирҳодиевнинг ТашГРЭС қурилиши ҳақидаги «Табрик» сарлавҳали материалларини ўқиш мумкин.

Қишлоқ хўжалик ходимларига мўлжалланган саҳифада «Эл дастурхони янада тўкин бўлсин» умумий сарлавҳаси остида Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва мевачилик илмий-текшириш институтининг илмий ходими К. Юсуповнинг «Помидорнинг янги нави», З. Амруллаевнинг «Ширин-шакар мевалар», мухбиримиз Б. Халиловнинг «Кўза синдирган «азизлар» сарлавҳали материаллари ва бошқа хабарлар босилган.

БИНОКОРЛАР, СИЗЛАРНИ ҚУТЛАЙМИЗ!

Байрамингиз муборак бўлсин, азиз бинокорлар! Поёни йўқ улуғ мамлакатимизда нишонланаётган Бинокорлар кунида бутун совет халқи сизларни яна бир бор муборакбод қилишмоқда.

Касбингиз улуғ ва шарафлидир. Қаерда бўлмайлик, сизларнинг ҳалол меҳнатларингиз самараси доимо кўзга ташланиб туради. Севикли она-Ватанимиз куч-қудратининг тимсоли бўлган улкан иншоотлар дейсизми, трубалари кўк билан ўпишиб кетган завод-фабрикалар дейсизми, асрий ўйноқи ва бебош дарёларни жиловлаб турган баҳайбат тўғонлар-у, ўлкамизни чароғон этиб турган паҳлавон нурхоналар дейсизми,— қўйингчи, ўзимиз яшаб турган шинам уйлардан тортиб маданий ҳордиқ чиқарадиган сўлим хиёбонларгача — ҳаммаси, ҳаммаси сизларнинг, азиз бинокорлар, меҳнатингиз самараси эмасми! Ахир сиз — чўл ўрнида навқирон шаҳарлар бунёд этган паҳлавонларсиз. Ахир сиз — канал қазиб, қўриқ очиб, гулистонлар барпо этган қаҳрамонларсиз! Шаҳар ва қишлоқларимизга чирой берган, ҳусн киритган уста меъморлар — сизсиз! Сиздаги Ватанга меҳр, сиздаги халққа садоқат, сиздаги забардаст куч, сиздаги ғайрат-шижоат мамлакатимиз қиёфасини йил сайин эмас, кун сайин ўзгартирмоқда.

Сизларга халқ меҳрининг қайнар булоқдек битмас-туганмаслигининг боиси ҳам худди шунда, ҳурматингизнинг, иззатингизнинг баландлиги, баобрўлигингиз ҳам худди шундан. Шу сабабли ҳам ҳовли тўйларимизда дастурхоннинг тўри сизларники, янги иншоот, янги корхонани ишга туширишга бағишланган тантанали йиғилишларимизда даставвал сизларнинг номингиз тилга олинади. Касбингиз шу қадар шарафлидир, бинокорлар!

Сизларнинг ҳимматингизни, ғайрат ва шижоатингизни ҳар қадамда ҳар доим сезиб, ҳис қилиб турибмиз. Бунинг учун лоақал серқуёш республикамизнинг чиройи гул-гул очилиб турган пойтахтига бир назар ташлайлик. Кафтдек текис, кенг ва равон кўчалари, сўлим хиёбонлари, оромбахш парклари, ҳашаматли кўркам бинолари ҳар қандай кишини ҳам бир кўришда мафтун этади. Пойтахт атрофида йўлдош шаҳар — Чилонзор кейинги бир неча йил ичида қад кўтарди. Ишларингиз кўлами йил сайин кенгайиб бормоқда. Фақат етти йилликнинг ўтган тўрт йили ичида сизларнинг ғайратингиз билан шаҳарда умумий майдони қарийб бир миллион квадрат метр келадиган уй-жой майдони бунёд этилди. Бу рақамнинг салмоғи жуда каттадир. У ишимиздаги ўсиш суръатлари, юксалиш суръатлари қанчалик тез, одимларининг қанчалик катта эканлигини яққол кўрсатиб турибди. Бундан аввалги 20 йил мобайнида ҳам шунча ҳажмда уй-жой қурилмаган эди.

Ишларингизга ривож берган ва бераётган шонли Коммунистик партиямиз ва жонажон Совет ҳукуматимиздир. Улар халқимизнинг турмуши яна ҳам яхши бўлсин, шаҳар ва қишлоқларимиз бундан ҳам обод бўлсин деб шу мақсад йўлида маблағни аямаётирлар. Ишларингиз юришсин, меҳнатингиз енгиллашсин деб қудрати зўр машина ва механизмлар билан мўл-кўл таъминламоқдалар. Суръатни ошириш, сифатни яхшилаш, таннархни пасайтириш мақсадида йиғма темирбетон конструкциялари кўплаб ишлаб чиқарилмоқда. Кейинги тўрт йил мобайнида бу ажойиб қурилиш материаллари тайёрлаш шаҳримизда беш ярим баравар кўпайди. Ана шу мўъжизакор қурилиш материали ёрдамида эндиликда сизлар, бинокорлар, чинакамига мўъжизалар яратмоқдасизлар — ҳафталар ичида қўш-қўш қаватли бинолар қад кўтармоқда.

Хуллас, оғирингизни енгил, узоғингизни яқин қилиш учун нимаики зарур бўлса, ҳаммаси, ҳаммаси муҳайё қилинмоқда. Шу сабабли йил сайин қилаётган ишингизнинг салмоғи ортиб бормоқда. Шу йилнинг ўтган даври мобайнида 1962 йилнинг худди шу давридагига нисбатан 17 процент кўп маблағ ўзлаштирилди. Уй-жой қурилиши соҳасида эса бу рақам 31,8 процентни ташкил этди.

Аммо олдингизда ҳали жуда улкан вазифалар турибди. Кўпгина янги ишлаб чиқариш қувватларини ишга туширишингиз, корхона ва цехларни реконструкция қилишингиз, яна қанчадан-қанча меҳнаткашларга янги уйлар ҳадя қилишингиз лозим. Бу вазифаларни шараф билан бажармоқ учун эса ишдаги камчиликларни бартараф этишингиз зарур. Бунинг учун ишлаб чиқаришни ва меҳнатни ташкил этишни тинмай такомиллаштириш, резервларни қидириб топиш, ишга солиш, мавжуд-техникадан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш, илғорлар тажрибасини қунт билан ўрганиб, жорий этиш, қолоқ участкаларга ҳар тарафлама ёрдам бериш талаб этилади. Партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларингизга яқиндан ёрдам берингиз, улар белгилаган тадбирларни амалга ошириш учун актив курашингиз, янгиликнинг жарчиси, қолоқлик ва турғунликнинг душмани бўлингиз. Капитал маблағларнинг ҳаддан ташқари кўп объектларга сочилиб кетишига, қурилиш муддатларининг чўзилиб кетишига йўл қўймангиз. Партиямиз бизни шунга даъват этяпти.

Коммунизм — бу мўл-кўлчилик демакдир. Ана шу мўл-кўлчиликни вужудга келтирмоқ учун халқ хўжалигига ва умуман инсон учун зарур бўлган барча буюмларни ишлаб чиқаришни беқиёс кўпайтириш имконини берувчи жуда кўп янги корхоналар барпо қилмоқ лозим. Янги қад кўтараётган корхоналарнинг ўз муддатида ишга туширилиши — халқ хўжалигини ривожлантириш, бинобарин халқимиз турмушини янада фаровон қилиш юзасидан тузилган планларни ошириб бажаришнинг муҳим ва ҳал қилувчи шартидир. Шу сабабли етти йилликнинг зарбдор қурилишлари ҳисобланган объектларда ишни жадаллаштириш учун ҳамма чораларни кўрингиз.

Бугун сизларни муборакбод қилар эканмиз, шарафли касб эгалари шарофатига нишонланаётган Бинокорлар кунида халқимизнинг юрак ҳарорати билан суғорилган, қалб меҳри билан эъзозланган оташин саломини йўллаймиз ва улуғ мамлакатимизда улуғ давримизга муносиб — коммунизм асрига муносиб келажак ишларингизда сизларга доимо ғалабалар ёр бўлсин, зафарлар йўлдош бўлсин, деймиз.

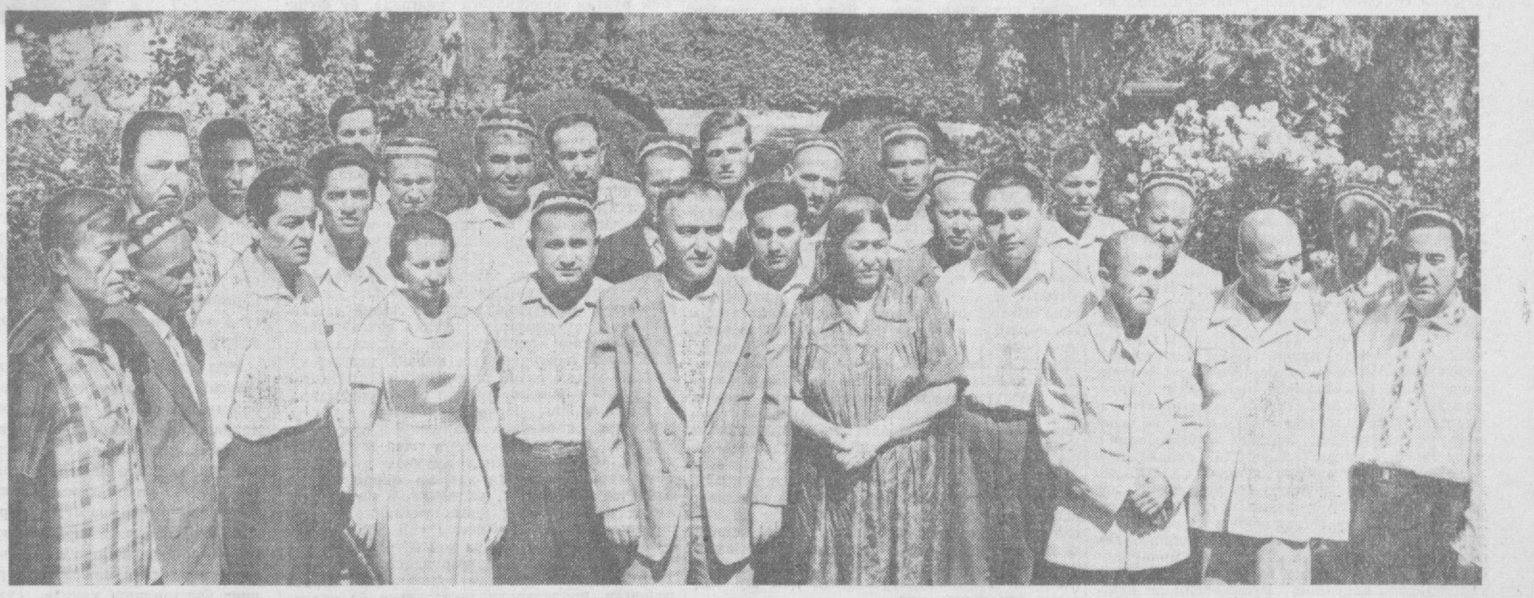

Қардош республикаларимиз пахтакорлари ўртасида бир-бирларига ёрдам бериш, «оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштиришда кўмаклашиш яхши традицияга айланиб қолган. Кечагина ўзбек пахтакорлари қардош Тожикистондан келган ўзаро текшириш бригадаси аъзоларини самимий кутиб олдилар. Улар республикамизнинг турли областларида бўлиб ғўза парваришини кўздан кечирадилар, тажриба алмашадилар. Суратда: Тожикистон ССР пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси аъзолари.

Р. Шамсуддинов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

БИНОКОРЛАР КУНИ ШАРАФИГА

Тошкентликларнинг дам оладиган энг севимли жойларидан бири — Тельман номли парк байрам либосини кийган. 10 августда бу ерда Бинокорлар кунига бағишланиб, республика пойтахти меҳнаткашлари вакилларининг тантанали йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишни Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари В. С. Скребнев очди.

Тинчлик учун атоқли курашчи Н. С. Хрушчев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Президиуми гулдурос қарсаклар остида йиғилишнинг фахрий президиумига сайланади.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Марцинюк доклад қилди.

11 августда Тошкентнинг барча паркларида Бинокорлар кунига бағишланган халқ сайиллари ўтказилади. (ЎзТАГ).

ҚАЛБИ ОЛОВ КИШИЛАР

Далалар оғри нақадар гўзал. Боққан сари жамолига тўймайсан. Каттакон шахмат тахтасини эслатувчи пайкалларда ғўза мавж уриб ўсяпти.

Зумрад тонг пайтида дала янада ўзгача файз кашф этади. Унинг ажойиб гашти бўлади. Адолат 3 йилдирки, ана шу тонгнинг гаштини суриб яшамоқда. У илгари қишлоқ Советида кутубхоначилик қиларди. Турсуной Охунова чақириғига биринчилар қатори «лаббай» деб жавоб берди Бекободдаги қишлоқ хўжалигини механизациялаш билим юртида ўқиди. Жонажон колхозига механизатор — «зангори кема» капитани бўлиб қайтди. Ўша йилнинг ўзида «пўлат этак»дан 100 тоннадан зиёдроқ «оқ олтин» тўкди.

Бу йил эса Адолат Тюпко усулини қўллаяпти. 4 колхозчи 36 гектар ерда пахта етиштирмоқда. Ватанпарварларнинг ҳиммати зўр. Улар гектаридан 25 ўрнига 30 центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилишган.

...Адолат анҳор бўйлаб сўқмоқ йўлдан бораркан ана шу мажбуриятни бажариш йўлида қилинадиган ишларни ўйларди. Ҳа, хирмон баракали, юзимиз ёруғ бўлсин деган деҳқон енг шимариб меҳнат қилади. Бригадада худди шундай бўляпти. Ҳамма баравар ҳаракатда. Механизатор Ёқубжон Алибоев шу кунларда қатор ораларини учинчи бор сифатли культивациядан чиқараётган бўлса, Валихон Маҳкамов, Солижон Аҳмедовлар ғўзаларни саратон сувига қондириб, шона, гул, кўсакларни кўпайтиришаётир.

Адолат 20 сотихча ерни культивация қилиб бўлганида звено аъзолари бир ерга жам бўлишди. Аёл агрегатни пайкал бошида тўхтатиб, сув бўйида баҳаво жойга ўрнашган шийпонда ҳамма билан нонушта қилди. Шундан сўнг рулга Ёқубжон ўтирди. Адолат сувчиларга кўмаклаша кетди.

— Хотиржамланишга сира ўрин йўқ, — дейди Адолат Рўзматова. — Ўзбекистон партия ва ҳукумати Мурожаатида айтилганидай августда ҳам ҳосил тўплашни давом эттиришимиз зарур. Ғўза парвариши — зарбдор фронтимиз! Эл-юрт олдида ваъда берганмиз. Аҳдга вафо қиламиз.

Шу кунларда Ленин номли колхознинг 36 та бригадасидан қайси бирига борманг, ана шундай жўшқин ҳаёт, қайноқ меҳнатга дуч келасиз. Барча бригадаларда ўтган йилги доғни ювиш, партия, халқ олдида бебурд, ваъдабоз бўлиб қолмаслик учун астойдил кураш давом этаяпти.

Колхознинг Сиддиқ Содиқов, Юлдуз Алиева, Хошим Раззоқов, Башар Усмонов, Хошим Абдураимов, Омон Қолдибоев ўртоқлар бошлиқ механизациялашган бригадаларида иш, айниқса, намунали ташкил этилган. Культивация, чеканка, суғориш бир-бирига боғлаб олиб борилаётганлиги туфайли ғўзалар серҳосил бўлиб ривожланмоқда.

— Ғўзаларимизнинг авжи ёмон эмас, — дейди колхоз раиси ўртоқ Абдували Қодиров, — кўкламги қийинчиликлар туфайли ўсимликнинг ривожи бироз кечикди. Пахтакорларимиз парваришни кўнгилдагидек ўтказиб, ҳосилни тезроқ етиштириш чораларини кўрдилар. Ғўзаси паст участкаларга алоҳида парвариш бермоқдамиз, шарват оқизаяпмиз.

— Қаторда бундай қалби олов норларинг бўлса юкинг ерда қолмайди,— дейди фахр билан Абдували Қодиров.

Раиснинг гапи ҳақ. 18-20 йилдан бери трактор рулини бураётган Оқжигит Эргашев, Хошим Абдураимов, Хусан Худойбердиев сингари ватанпарварлар ҳозирги долзарб кунларда пахтазорда жавлон урмоқдалар.

Колхозда меҳнат кўтаринкилиги сезилиб турибди. Парвариш билан бирга йиғим-теримга ҳозирлик кўрилмоқда. 15 та терим агрегати, 20 та кўсак чувиш машинаси ва бошқа механизмлар мавсумга шай қилиб қўйилган.

Лафзи ҳалолларнинг шижоати зўр. Улар 2190 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 24 ўрнига 25 центнердан ҳосил кўтариш учун ҳамма агротехника тадбирларини ўз вақтида амалга оширмоқдалар.

З. ҚУРТНЕЗИРОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Бекобод.

Спартакиада тантанали марш билан кириб келди

Москвада В. И. Ленин номидаги Марказий стадионда 10 августда спартакиада тантанали суратда бошланди.

Партия ва ҳукумат раҳбарлари, жуда кўп меҳмонлар, шу жумладан чет эллик меҳмонлар ёрқин ва ранг-баранг спорт томошаларининг шоҳиди бўлдилар.

Ер юзида энг кучли киши Ю. Власов парадга қўмондонлик қилди. СССР Спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи Марказий советининг раиси Ю. Д. Машин нутқ сўзлади. Сўнгра спартакиаданинг байроғи кўтарилди. (ТАСС).

Туркманистонлик дўстлар

Ўзбек пахтакорлари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларининг қандай бажарилаётганини текширмоқ учун қардош Турманистондан ўзаро текшириш бригадаси 9 августда Тошкентга келди. Туркманистон ССР Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги пахтачилик бошқармасининг бошлиғи В. Е. Шаҳов бригадага бошчилик қилмоқда. (ЎзТАГ).

Н. С. ХРУШЧЕВ Д. Раскни қабул қилди

ГАГРА, 9 август. (ТАСС). Бу ерда дам олаётган СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев АҚШ давлат секретари Д. Раскни қабул қилди.

Н. С. Хрушчев билан Д. Раск ўртасида суҳбат бўлди. Бу суҳбат самимий руҳда ва дўстона вазиятда ўтди. Суҳбат вақтида ҳар иккала томонни қизиқтираётган масалалар ҳақида гап олиб борилди.

Суҳбатда СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ва СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин қатнашдилар.

Суҳбатда Америка томонидан махсус топшириқлар бўйича элчи Л. Томпсон, АҚШнинг СССРдаги элчиси Ф. Колер ва давлат секретари ёрдамчисининг ўринбосари Р. Дэвис қатнашдилар.

Суҳбатдан кейин Н. С. Хрушчев Д. Раскни ва унинг рафиқасини, шунингдек Д. Раскнинг ҳамроҳларини оилавий зиёфатга таклиф этди.

Зиёфатда совет томонидан СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ва унинг рафиқаси, СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин ва унинг рафиқаси, Н. С. Хрушчев оиласининг аъзолари бор эди.

СССР Олий Совети Президиумида

Денгиз транспортини ривожлантириш соҳасида эришган жуда катта муваффақиятлари учун СССР Олий Совети Президиуми 1963 йил 9 августдаги Фармони билан денгиз транспорти ходимларидан 20 кишига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. 1479 киши СССР орден ва медаллари билан мукофотланди.

Мамлакатлар Одамлар *Воқеалар*

МОСКВА ШАРТНОМАСИ ҲАММА УЧУН ОЧИҚ

МОСКВА, 9 август. (ТАСС). Атмосферада, космик фазода ва сув остида ядро қуроли синовларини тақиқлаш тўғрисида СССР, АҚШ ва Буюк Британия ҳукуматлари 5 августда Москвада имзолаган Шартномани бошқа давлатларнинг имзолаши бошланганига бугун икки кун бўлди.

Кечаги каби бугун ҳам Шартномани имзолаш маросими СССР Ташқи ишлар министрлигининг биносида ўтказилди. Турли мамлакатлар ҳукуматларининг вакиллари кундуз соат тўртда шу бинога келдилар. Улар билан бирга СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари С. Г. Лапин, СССР Ташқи ишлар министрлигининг бош секретари Б. Ф. Подцероб. СССР Ташқи ишлар министрлиги бўлимларининг мудирлари оқ мармар залга кириб келадилар. Имзолаш маросимида совет ва чет эл матбуоти, радиосининг мухбирлари бор эди.

СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари С. Г. Лапин ҳукуматларнинг вакилларига қисқа нутқ билан мурожаат қилди. 9 августда Москвада Бразилиянинг СССРдаги элчиси Васко Т. Лейтаода Кунья Шартномани биринчи бўлиб имзолади. У, мана шу тарихий ҳужжатни батамом қуролсизланиш йўлидаги биринчи қадам, деди.

Сўнгра Даниянинг СССРдаги элчиси Кристиан Д. Хольтен—Эггерт стол олдига келиб рус тилида қисқа нутқ сўзлади. Данияликларнинг ҳаммаси, деди у, уч буюк давлат Шартнома тузганлиги тўғрисидаги хабарни эшитиб жуда мамнун бўлди ва енгил тортди.

Афғонистон элчиси Абдил Ҳаким Шоҳоламий ўз нутқида ялпи тинчликни мустаҳкамлаш йўлида бошқа қадамлар ҳам қўйилади, деб умид билдирди. Норвегиянинг СССРдаги элчиси Фритьоф Х. Якобсен, Шартнома халқаро кескинликни янада юмшатишга олиб келиши мумкин, деди.

Аргентинанинг СССРдаги муваққат ишлар вакили К. Ф. Сильва Гусман, атмосферада, космик фазода ва сув остида ядро синовларини тақиқлаш тўғрисидаги шартномани имзолаш ҳақида Аргентина ва Чили ҳукуматларининг берган фахрий топшириғини бажарди.

Туркиянинг СССРдаги элчиси Фахри Корутурк ядро синовларини тақиқловчи Шартномадан ғоят мамнун бўлганлигини айтди. Асосий ядро давлатлари — Совет Иттифоқи, Америка Қўшма Штатлари ва Бирлашган Қироллик имзолаган бу Шартнома, деди у, ядро синовларини тақиқлашга қаратилган Шартномадир.

Тарихий ҳужжат икки соатдан бери имзоланмоқда. Шундай бўлса ҳам, СССР Ташқи ишлар министрлигининг мана шу тантанали маросими бўлаётган биносига давлатларнинг янгидан-янги вакиллари келиб турибди.

Нидерландия қироллигининг СССРдаги муваққат ишлар вакили П. Ж. Полак, Судан Республикасининг СССР даги элчиси Ёқуб Ўсмон, Греция қироллигининг СССР даги муваққат ишлар вакили И. Дзунис, шунингдек Ирландия Республикасининг Буюк Британияда элчиси бўлиб турган ва Шартномани имзоламоқ учун махсус равишда Москвага келган Крэмин Корнелиус ўз ҳукуматлари номидан Шартномага қўл қўйдилар.

Шу билан 9 августда Шартномани имзолаш маросими тамом бўлди. Москвада икки кун ичида 33 давлатнинг вакиллари Шартномага имзо чекдилар.

СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари С. Г. Лапин маросим тамом бўлганидан кейин ҳукуматларнинг вакилларини шу тантанали ишни бажарганликлари билан муборакбод қилди.

Шартномани имзолаш бундан кейин ҳам давом эттирилади.

Москва Шартномаси ҳамма учун очиқ!

ЯНА 11 МАМЛАКАТ

ЛОНДОН, 9 август. (ТАСС). Англия ташқи ишлар министрлигининг вакили бугун матбуот конференциясида гапириб айтдики, атмосферада, космик фазода ва сув остида ядро қуроли синовларини тақиқлаш тўғрисидаги Шартномани яна 11 мамлакат, яъни Коста-Рика, Эфиопия, Аргентина, Греция, Туркия, Чили, пойтахти Леопольдвилдаги Конго, Судан. Дания, Голландия ва Норвегия бугун имзолашни истаганликларини маълум қилдилар. Ташқи ишлар министрлигининг вакили Москва Шартномасини кеча 24 давлат имзолаганлигини эслатиб ўтди.

ГФРда сиёсий маҳбусларга амнистия берилсин

БЕРЛИН, 9 август. (ТАСС). Кеча Берлинда киши ҳуқуқларини ҳимоя қилиш комитети (Германия Демократик Республикаси) билан Германия Демократик юристлари бирлашмасининг қўшма мажлиси бўлди.

Ҳар иккала Герман давлатининг ижтимоий ва сиёсий ҳаётида катта роль ўйнаётган ва мажлисда қатнашган арбоблар Германия Федератив Республикасидаги прогрессив гражданларга қарши Бонн маъмурларининг террорини тўхтатишни талаб қилдилар. Мажлис қатнашчилари Ғарбий Германия аҳолисига очиқ хат қабул қилдилар. Хатда Германия Федертив Республикасида сиёсий маҳбусларга амнистия бериш ва тинчлик ҳамда ҳамжиҳатликнинг барча тарафдорларига озодлик бериш талаби илгари сурилади.

Мажлисда Германия Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси О. Нейман нутқ сўзлади. О. Нейман Германия Федератив ҳукуматининг ядро қуроли синовларини тақиқлаш тўғрисидаги Шартномага қўшилишни истамаётганлигини қоралади. Шу муносабат билан О. Нейман Германия Федератив республикасининг шу Шартномага қўшилиши масаласи юзасидан Ғарбий Германияда референдум ўтказишни таклиф этди. О. Нейман Германия Коммунистик партиясининг қонунга хилоф суратда тақиқланишини бекор қилишни талаб этди. О. Нейман таъкидлаб айтдики, ана шу шармандали қарорнинг бекор қилиниши Ғарбий Германиянинг Шартномага қўшилиши учун, Германия Федератив Республикаси билан Германия Демократик Республикаси ўртасида, шунингдек НАТО мамлакатлари билан Варшава шартномасида қатнашувчи мамлакатлар ўртасида куч ишлатишдан воз кечиш учун, ҳар иккала герман давлати ўртасида ақл-идрок ва яхши ният битими тузиш учун халқ оммаси олиб борадиган курашни кучайтиришга ёрдам берган бўлур эди.

Хатарли розилик

ЛОНДОН, 9 август. (ТАСС). Ҳарбий обзорчи Десмонд Клаф бугун «Дейли скетч» газетасида ёзган мақоласида Англия ўз территориясидаги Америка ҳарбий қувватини «жуда кенг миқдорда кўпайтиришга розилик» берди, бунинг натижасида Англия ядро «ороли-истеҳком» га айланади, деб айтди.

Клафнинг ёзишича, Англияда эскириб қолган реактив самолётлар яқин ойлар ичида Америкадан келтирилган янги самолётлар билан алмаштирилади, янги команда пункти қурилади. «Шу билан бир вақтда, — деб ёзади Клаф, — Англиядаги ядро қуроли запаси кўпайтирилади».

Англияда жойлашган тўртта авиация полкининг жанговар қўмондонлиги Ғарбий Германиядан Англияга (Мидлсекс графлиги) кўчирилади, деб шу йил апрель ойида эълон қилинганидан бери, деб ёзади обзорчи, ҳарбий қисмларни қайта ташкил этиш тўхтовсиз давом этмоқда. Обзорчи Англиянинг ҳам, АҚШнинг ҳам вакиллари ўтказилаётган кўпгина тадбирлар тўғрисида деярлик ҳеч бир маълумот эълон қилмаган эдилар, дейди.

УМУМХАЛҚ ДАВЛАТИ—ЛЕНИНИЗМ ҒОЯЛАРИНИНГ ТАНТАНАСИ

АГИТАТОРГА ЁРДАМ

Умумхалқ давлати ҳақидаги таълимот содиқ ленинчи Н. С. Хрушчев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети томонидан яратилиб, бунга социалистик давлат назариясини шахсга сиғинишнинг зарарли оқибатларидан халос қилиш туфайли эришилди.

Сталин социалистик жамият ривожланишига догматик равишда қараб, ишчилар синфи диктатураси режимини СССРда давлат мавжуд бўлган бутун давр мобайнида, яъни тўлиқ коммунизм жамияти қурилганга қадар сақлаб қолиш тарафдори бўлди. Мазкур хато фикрни Хитой Компартияси раҳбарлари ҳимоя қилиб келмоқда. Улар давлат ҳамма вақт синфий характерга эга, бинобарин, давлат сақланар экан, у асло умумхалқники бўла олмайди деб уқдиришга уриниб, бизнинг мамлакатимизда душман синфлар бутунлай тугатилганлиги натижасида диктатурага, яъни бир синфнинг иккинчи синф устидан ҳукмронлик қилишга мутлақо ўрин қолмаганлиги фактини кўр-кўрона инкор қилмоқдалар.

Аслида эса, диктатурага бўлган заруриятнинг давлат барҳам топишидан олдин йўқолишининг илмий жиҳатдан асослаб берилиши назарий тафаккурнинг жуда катта ютуғи бўлди.

КПСС Программаси мамлакатимизда пролетариат диктатураси давлатининг умумхалқ давлатига айланганлигини, яъни Совет давлати эндиликда қандайдир бир синф ҳукмронлигини эмас, балки бутун жамият аъзоларининг манфаат ва истакларини ифодаловчи сиёсий ташкилотга айланганлигини эълон қилди. Бунга социализмнинг тўла ва узил-кесил ғалаба қилиши ва СССРнинг ривожланишининг янги палласи — коммунизм қурилиши кенг авж олдирилган даврга ўтиши туфайли эришилди.

Умумхалқ давлати давлатнинг янги тарихий типи ҳисобланмай, балки Совет давлатининг ривожланишидаги янги босқич, пролетариат диктатураси ривожланишининг қонуний натижасидир, чунки пролетариат диктатураси тарих майдонига эндигина чиққан даврдаёқ халқнинг жуда кўпчилик қисми манфаатларини ифодаловчи давлат сифатида гавдаланган эди. Пролетариат диктатурасининг халқчиллик характери унинг моҳиятини ифодаловчи энг асосий ва бош хусусиятдир. Бу хусусият социализм қурилиши жараёнида пролетариат дактатурасининг мустаҳкамлана бориши билан бирга кучайиб боради. Эксплуататорларнинг бутунлай тугатилиши ва душман синфлар қаршилигини бостириш функциясининг йўқолиши натижасида эса. давлатимизнинг халқчиллик характери ва ижодкорлик роли ҳал қилувчи куч сифатида намоён бўлди.

Россияда пролетариат ўз сиёсий ҳукмронлигини ўрнатгач, капиталистлар барча кучларини ёш Совет ҳокимиятини бўғиб ташлашга қаратган бир даврда, ишчилар синфи қатъий дадил сиёсат юргизишга мажбур бўлган эди ва бундай сиёсат пролетариат диктатурасининг асл мақсадларига айнан тўғри келарди. Шу сабабли Россияда пролетариат диктатурасини унинг энг шиддатли шаклида амалга оширишга зарурият туғилган эди.

Совет жамияти Октябрь революциясининг дастлабки кунларидан мамлакат ичидаги эксплуататор синфлар узил-кесил тугатилганига қадар энг шиддатли синфий кураш вазиятида яшади. Синфий душманлар гражданлар урушидаги очиқ жангларда тор-мор келтирилган бўлса-да, лекин улар жисмонан тугатилмаган ва Совет тузумига зиён-заҳмат етказиш йўлидаги маккорона ниятларидан қайтмаган эдилар. Улар кураш формаларини ўзгартирдилар ва саботаж қилиш, зараркунандалик, зимдан қўпориш, террор қилиш, исён кўтариш каби методларни қўллана бошладилар.

В. И. Ленин буржуа давлатини халқ устидан бўлган диктатура сифатида, Совет давлати бўлмиш ишчи-деҳқон ҳокимиятини эса революцион халқ диктатураси сифатида таърифлаган эди.

В. И. Ленининг пролетариат диктатураси моҳиятига берган бу ажойиб таърифида пролетариат ҳокимиятининг ҳақиқий халқчиллик хусусияти ниҳоят даражада равшан баён қилинган.

Пролетариат барча меҳнаткашларни давлат қурилишига жалб қилди, уларни халқ ҳокимияти органи бўлмиш ишчи, солдат ва деҳқон депутатлари Советларини бошқариш ишига тортди ва шу йўл билан уларда бошқариш малакасини орттирди. Шунинг учун ҳам В. И. Ленин: диктатурани Советларга уюшган пролетариат амалга оширади, — деган эди. Советлар бенстисно барча меҳнаткашларни бирлаштирувчи оммавий ташкилот ҳисобланади.

В. И. Ленин пролетариатни бошқарувчи, ҳукмрон, ҳукуматга бошчилик қилувчи, диктатурани амалга оширувчи синф деб ҳисоблаб, пролетариат диктатураси иборасини ишчилар синфи томонидан капиталист ва помешчикларга қарши давлат йўли билан қўлланадиган зўрлик маъносида ишлатган, пролетариатнинг иттифоқчиси бўлган деҳқонлар ва бошқа меҳнаткаш табақаларга нисбатан эса жамиятнинг энг революцион, илғор қисми ҳисобланган ишчилар синфининг давлат йўли билан раҳбарлигининг амалга оширилишини англатади деб таъкидлаган эди. Бинобарин, пролетариатга давлат ҳокимияти, бир томондан, эксплуататорлар қаршилигини бостириш учун, иккинчи томондан эса, социалистик хўжаликни ташкил этишда аҳолининг ғоят катта кўпчилигига, деҳқонларга, майда буржуазияга, ярим пролетарларга раҳбарлик қилиш учун зарур эди. Шунинг учун В. И. Ленин бизнинг давлатимиз амалда ишчи-деҳқон давлати сифатида намоён бўлганлигини бир неча бор таъкидлаган эди.

Пролетариат давлати олдида ҳали тарихда мисли кўрилмаган буюк вазифа, яъни миллион-миллион деҳқон хўжаликлари ҳаётини ленинча кооперация плани асосида қайта ташкил қилиш вазифаси турарди. Ана шунинг учун В. И. Ленин: «Пролетариат диктатураси эски жамиятнинг куч ва традицияларига қарши қилинган қонли ва қонсиз, зўрлик ва тинчлик билан, ҳарбий ва хўжалик йўли билан, тарбия ва маъмурий йўл билан олиб бориладиган қаттиқ курашдир», — деб таълим берди. Бу кураш буржуазияга нисбатан қонли, зўрлик, ҳарбий ва маъмурий, меҳнаткаш аҳолига нисбатан эса қонсиз, тинч, хўжалик ва тарбиявий йўл билан олиб борилди. Майда, якка хўжаликларни коллектив хўжаликка бирлаштириш учун бундан бошқа илож йўқ эди. Пролетариат давлатининг шаҳар ва қишлоқда социалистик хўжаликни яратиш каби энг асосий вазифаси (хўжалик-ташкилий функцияси) ҳамда мамлакатда маданий революцияни амалга ошириш ва янги давр кишисини тарбиялаш (маданий-тарбиявий) функцияси ҳам шу мақсадга қаратилган эди.

Янги, олий типдаги ҳокимият бўлмиш пролетариат диктатурасининг мақсади, В. И. Ленин таълим берганидек, социализм қурмоқ, антогонистик синфларга бўлинишини йўқ қилмоқ, жамиятнинг барча аъзоларини меҳнаткаш қилмоқ, кишининг кишини ҳар қандай эксплуатация қилишига имкон берадиган заминни йўқотмоқдир.

Жамият ҳаётининг барча соҳаларида тубдан ўзгариш ясаш: саноатни социалистик индустриялаш асосида ташкил этиш, колхоз тузуми орқали майда деҳқон хўжаликларини ўзгартиш, маданий революция йўли билан саводсизлик ва қолоқликни тугатиш ҳамда шаҳар ва қишлоқлардаги барча меҳнаткашларни янги жамият қурувчи онгли кишилар қилиб тарбиялаш — пролетариат диктатурасининг капитализмдан социализмга ўтиш давридаги асосий вазифаларидир.

СССРда 1937 йилга келиб иккинчи беш йиллик планнинг муваффақиятли амалга оширилиши натижасида социалистик система халқ хўжалигида танҳо ҳукмрон бўлиб қолди ва саноатнинг ялпи маҳсулоти бўйича 99,8 процентни, қишлоқ хўжалигида 98,6 процентни ва товар обороти (савдо) бўйича 100 процентни ташкил қилди. Социализмнинг иқтисодий негизи бўлган ишлаб чиқариш қуроллари ва воситаларига бўлган жамоат мулкчилиги иккинчи беш йиллик охирига келиб ишлаб чиқариш умумий фондининг 98,7 процентини ташкил этди. Умумлаштирилмаган сектор (якка хўжалик деҳқонлар, майда ҳунармандлар) қўлида шундай фонднинг атиги 1,3 проценти қолган эди, холос.

Шундай қилиб, ўттизинчи йил ўрталарига келиб СССРда капитализмдан социализмга ўтиш даври асосан тугалланди. СССР да социализм ғалаба қилиб, 1936 йил Конституциясида ўз аксини топди.

СССРда социализм ғалаба қилиши билан пролетариат диктатураси давлатининг ҳам моҳияти ўзгарди. КПСС янги Программасида кўрсатилганидек, эксплуататор синфлар тугатилиши билан улар қаршилигини бостириш функцияси ҳам барҳам топди. Социалистик давлатнинг асосий функциялари — хўжалик-ташкилотчилик ва маданий-тарбиявий фаолияти ҳар томонлама ривожлантирилди. Социалистик давлат ўз тараққиётининг янги даврига кирди. Давлатнинг социалистик жамият меҳнаткашларининг умумхалқ ташкилотига ўсиб ўтиш процесси бошланди.

Мамлакатимизда пролетариат диктатураси социализм тўла ғалаба қилгунга қадар эмас, балки узил-кесил ғалаба қилгунга қадар зарур бўлди. Совет давлатининг эксплуататор синфлар қаршилигини бостириш билан боғлиқ бўлган функциясига келганда, бу функция мамлакатимизда социализм тўла ғалаба қилгач, барҳам топди. Пролетариат диктатурасининг умумхалқ сиёсий ташкилотига ўсиб ўтиш процессининг бошланиши ҳам шу даврга тўғри келади. Бу процесс йигирма йилдан ортиқ (1937-1958 йиллар) давом этиб, унга урушдан илгариги социалистик қурилишни тугаллаш йиллари, ижтимоий ҳамда давлат тузумимиз учун оғир синов даври ҳисобланган Улуғ Ватан уруши йиллари киради.

Кейинги йилларда Коммунистик партия ва Совет ҳукумати совет демократиясини янада ривожлантиришга қаратилган бир қанча революцион тадбирларни амалга оширди. Саноат ва қурилишга раҳбарлик қилишни қайта кўриб чиқиш, халқ хўжалиги кенгашлари ва иқтисодий-маъмурий районлар ташкил қилиш, иттифоқчи республикалар, маҳаллий ташкилот ва корхоналар ҳуқуқини кенгайтириш, планлаштириш органларини мустаҳкамлаш, МТСларни қайта ташкил қилиш, колхоз тузумини янада ривожлантиришга қаратилган бир қатор тадбирлар шулар жумласидандир.

Ҳаётимизнинг барча соҳаларида юз берган катта ўзгаришлар социализмнинг тўла ва узил-кесил ғалаба қилишига олиб келди. Натижада Совет давлати коммунизм қурилишининг авж олдирилган даврига кирди. Н. С. Хрушчев айтганидек, эндиликда мамлакатимизда капитализмни қайта тиклашга, социалистик лагерни мағлубиятга учратишга қодир бўлган куч бутун дунёда ҳам йўқ.

Мана шу тарихий даврга келиб, яъни мамлакатимизда социализм узил-кесил ғалаба қозонгач, пролетариат диктатураси ўз олдига қўйган мақсад ва вазифаларини адо этиб бўлгач, унга нисбатан ҳеч қандай зарурият қолмай, пролетариат диктатураси давлати бутун халқ иродасини ифодаловчи умумхалқ давлатига айланди.

Н. С. Хрушчевнинг КПСС XXII съездида қилган тарихий доклади, съезд қабул қилган партия Программасида марксизм-ленинизмнинг давлат ҳақидаги назарияси янги хулосалар билан бойитилди. Н. С. Хрушчев бошчилигида ленинчи Марказий Комитет ишлаб чиққан умумхалқ давлати ҳақидаги таълимот замонамиз назарий тафаккурининг улкан ютуғи бўлди.

СССРда икки дўстона синф — ишчилар билан деҳқонлар ва улар ичидан чиққан халқ интеллигенцияси бир-бирлари билан ҳамкорликда иноқ яшаб келмоқда. Революциядан илгари Россияда ишчи ва хизматчилар аҳолининг 17 процентини, деҳқонлар, косиблар, ҳунармандлар 66,7 процентини, помешчиклар, йирик ва майда буржуазия 16,3 процентини ташкил қиларди.

Эндиликда мамлакатимизда аҳолининг 72 процентини ишчи ва хизматчилар, 28 процентини эса колхозчи деҳқонлар ташкил этган.

Бу рақамлар СССР экономикасида бўлиб ўтган ғоят зўр ўзгаришларни ва Ватанимизнинг илғор индустриал-колхоз давлатига айланганлигини кўрсатувчи ёрқин далилдир.

СССР халқлари ҳаётида қирқ беш йилдан ошиқ вақт ичида бўлиб ўтган буюк ўзгаришлар социализмдан коммунизмга ўтишни таъминлади, барча халқларни ижтимоий, иқтисодий ва ғоявий жиҳатдан ягона оилага бирлаштирди. Совет давлати шу аҳил оила барча аъзоларининг истак ва орзуларини акс эттирувчи умумхалқ давлати бўлиб қолди.

О. ЭШОНОВ,
юридик фанлар доктори, профессор.

Колхоз пахтакорларининг фидокорона меҳнати туфайли далаларда мўл ҳосил етиштирилмоқда. Карталарни айлансангиз, ҳар туп ғўзада шода-шода кўсак борлигини, лекин шунга қарамай ҳозирги кунларда ҳам ғўза парвариши давом эттирилаётганлигини кўрасиз.

Мўл ҳосил тўплашда оммавий-сиёсий ишларнинг кучайтирилганлиги муҳим роль ўйнамоқда. Дала шийпонлари пахтакорларнинг иккинчи уйи. Колхоз бўйича 20 га яқин агитатор бор бўлса, улар ҳамма вақт колхозчилар орасида бўладилар. Дала шийпонларига бориб, халқаро темаларда, шунингдек олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши ҳақида суҳбатлар ўтказадилар. Суҳбатлар колхоз ва бригада ҳаётига оид мисоллар билан бойитилганлиги туфайли мароқли бўлади.

Шу туфайли ҳам Бўка бошқармасидаги «Гулистон» колхози пахтакорлари агитаторларнинг хизматидан мамнун бўлмоқдалар.

Суратда: (ўнгдан учунчи) колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Турсунбой Ҳамраев агитаторлар билан уларнинг навбатдаги ишлари ҳақида суҳбатлашаяпти.

В. Салов фотоси.

„СИРЛИ ТРУБА" ҚИШЛОҚҚА КЕЛДИ

Телескоп ёнига бирин-кетин йигит-қизлар, кексалар кела бошлайди. Улар «сирли труба» орқали ойга қарайдилар. Ҳозиргина эшитишган «Фан ва дин коинот ҳақида» лекциялари Ойнинг тузилиши тўғрисида тўғри маълумот берган экан.

Яқинда Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги Республика илмий атеизм уйининг кўчма планетарийси Сирдарё областининг Ленин номли, Калинин номли, Навоий номли ва Карл Маркс номли колхозларида бўлиб, бир неча суҳбат ва лекциялар ўтказди.

Атеизм уйининг илмий ходими Воҳид Обидов ўқиган лекцияларини плёнкага олинган фотосурат билан тушунтириб борди. Лекция тугагандан сўнг колхозчиларга кинофильм намойиш қилинди. Шундан кейин қатнашувчилар телескоп орқали сайёраларни кузатдилар.

Кўчма планетарий республиканинг бир қатор шаҳар ва қишлоқларида бўлиб, коинот тўғрисидаги ҳақиқатни одамларга етказмоқда. Ҳозир «кўчма планетарий» деб ёзиб қўйилган машина Андижон область колхоз, совхозларига йўл олди. Бу ерда икки ҳафта бўлиб, аҳолига фан ютуқларини намойиш қилади.

М. СКРИПНИК.

КЎЧМА ВИСТАВКА

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига қарашли тарих музейининг саноат корхоналари, маданий-оқартув муассасалари билан алоқаси тобора кенгайиб боряпти.

Музей ходимлари областимизнинг шаҳар ва қишлоқларига, қўшни областларга экспедициялар уюштириб ,музейбоп кўпгина материаллар тўпладилар. Бу материаллар асосида республикамизнинг бугунги қиёфасини кўрсатувчи «Етти йиллик амалда», «Коммунизм машъаллари», «Ўзбекистонда фан ва маданият» каби темаларда кўчма виставкалар уюштирилди. Бу виставкалар турли корхоналарда, совхоз ва колхозларда намойиш қилинмоқда.

Музей ходимларининг ташаббуси билан бир қатор саноат корхоналарида ташкил қилинган «Музей куни» ҳамда музейнинг ўзида уюштирилган «Очиқ эшиклар куни» яхши натижалар беряпти. Шунингдек, тематик кечалар, революция ветеранлари, олимлар, санъаткорлар билан учрашувлар ҳам ўтказилиб турибди.

Р. РАЖАБОВ,
музей ходими.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАЙЁРМИСИЗ?

Ҳамма нарса тахт бўлсин

Ўқув йили даврида таълим-тарбия ишларининг юқори савияда бўлишини таъминлашда мактабларни янги ўқув йилига ҳар тарафлама пухта тайёрлаш муҳим аҳамиятга эга. Шунинг учун ҳам биринчи сентябрга тайёргарлик ишлари барвақт бошлаб юборилади. Тошкент қишлоқ область халқ маорифи бўлими ходимлари ва область мактаблари ҳам янги ўқув йилига барвақт ҳозирлик кўрдилар.

Область халқ маорифи бўлими мактабларни янги ўқув йилига намунали тайёрлаш мақсадида район халқ маорифи бўлимларига аниқ кўрсатмалар берди. Бу ишда ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетлари ва район ижроия комитетлари айниқса яхши фаолият кўрсатмоқдалар. Амалга оширилган тадбирлар ўзининг ижобий натижаларини бера бошлади.

Бу йил областимизда 687 та мактабда ўқув-тарбия ишлари олиб борилади. Уларда меҳнаткашларнинг 212 минг 982 фарзанди ўқийди. Биринчи синфларга эса 29 минг 425 ўқувчи қабул қилинади. Мактабларнинг кўпи ҳозирнинг ўзидаёқ янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилди. Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитети, район Совети ва жамоатчилик мактаблар ишига яқиндан бош қўшдилар. Райондаги 101 мактаб биноси ва инвентарлари муддатидан бир неча кун олдин тўла ремонтдан чиқарилди. Биринчи сентябрга тайёргарлик кўриш билан боғлиқ бўлган бошқа тадбирлар ҳам муваффақиятли амалга оширилди.

Шуниси қувончлики, райондаги 82 мактаб бевосита колхоз ва совхозларнинг маблағи ҳисобига ремонт қилинди. Мактабларни янги ўқув йилига тайёрлашда Энгельс номли колхоз (раиси ўртоқ Сафаров), «Гулистон» колхози (раиси ўртоқ Тайлоқов), шунингдек «Ўзбекистон беш йиллиги», 2-«Оққўрғон» совхозлари оталиқ ёрдамларини аямади. Оталиқ ташкилотларининг ёрдами билан қурилаётган қўшимча синф хоналари ҳам яқин орада фойдаланишга топширилади.

Яхши ташаббуснинг қаноти бўлади, дейишади. Шунинг учун ҳам оққўрғонликларнинг ибратли ишлари кенг оммалашмоқда.

Бу йил областдаги кўп мактаблар оталиқ ташкилотларининг маблағи ва педагоглар коллективларининг кучи билан ремонтдан чиқарилмоқда. Янги ўқув йилига барвақт тайёрланиб қўйилган Бекобод районидаги 9-мактаб (директори ўртоқ Раҳмонов), 14-мактаб (директори ўртоқ Тўрақулов), 18-мактаб (директори ўртоқ Тоиров). Калинин районидаги 43-мактаб (директори ўртоқ Юнусов), 47-мактаб (директори ўртоқ Аюпов) ва бошқа мактабларда ҳамма нарса янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилди. Бунда, айниқса, ота-оналар комитетларининг ёрдами катта бўлди.

Областимизда ремонт қилиш ишини ўз зиммасига олган мактаблар кўп. Бу ҳам кенг қўллаб-қувватланадиган ажойиб ташаббусдир. Шу сабабли келгуси йилдан бошлаб барча мактабларнинг жорий ремонтлари ўқувчилар кучи билан бажаришга ўтилади. Бу тадбирнинг кўпгина фойдали томони бор. Аввало, ремонт вақтида ўқувчилар фойдали ишлар билан банд бўладилар. Иккинчидан. мактаб биноси ва синф хоналар ўқувчилар кучи билан ремонт қилинганда узоқ вақт сақланади. Чунки, ўқувчи ўз меҳнати самарасини бутун ўқув йили давомида авайлаб сақлашга ҳаракат қилади. Учинчи томони шундаки, давлатнинг кўп маблағи тежаб қолинади. Шунинг учун ҳам район халқ маорифи бўлимлари бу ишга яқиндан ёрдам беришлари лозим.

Мактабларнинг колхоз ва совхозлар билан мустаҳкам алоқада бўлиши таълим-тарбия ишларининг яхшиланишини таъминлайди. Бу тадбир ўқувчиларни меҳнатга тайёрлашда ҳам яхши омил бўляпти. Калинин районидаги 43-саккиз йиллик мактаб билан Калинин номли колхоз ўртасида ана шундай яқин алоқа боғланган. Мактаб педагоглари колхозчилар ўртасида олиб бориладиган оммавий-сиёсий ишларга бошчилик қилишади. Хўжаликда чиқариладиган «Колхозчилар овози» газетаси ҳам ўқитувчилар ёрдамида тайёрланмоқда. Шунингдек, ўқитувчилар колхоз радиоузели орқали қизиқарли темаларда суҳбат ва лекциялар ўтказиб турадилар.

Қарс икки қўлдан чиқади деган гап бор. Шунга кўра колхоз ҳам мактаб ишига яқиндан ёрдам бериб келади. Чунончи, мактаб ёнида қаровсиз бўлиб ётган салкам бир гектар ер ўзлаштирилди ҳамда мевазорга айлантирилди. Колхоз мактаб учун тўртта қўшимча синф хонаси қуриб берди. Куч бирликда деганларидек, қурилиш 12 кун деганда тугалланди.

Бироқ, шундай мактаблар ҳам борки, улар колхоз раҳбарлари билан яқиндан алоқада бўлмайдилар. «Олма пиш, оғзимга туш» қабилида иш тутадилар. Мактаб ремонтини колхоз ёки совхоз қилиб бериши керак деб, бу ишга астойдил жон куйдирмайдилар.

Ремонт қилиш мавсумий иш, деган кайфиятга берилган айрим мактабларда ҳозирда ҳам аҳвол чатоқ. Янгийўл район мактаблари янги ўқув йилига суст тайёргарлик кўришмоқда. Бу ерда шуни айтиш керакки, мактабларни ремонт қилишда қурилиш ташкилотлари ҳам жонбозлик кўрсатишлари лозим. Янгийўл районидаги колхозлараро қурилиш ташкилоти раҳбарларининг айби билан 27, 5, 12, 2 ва 50-мактаб бинолари ҳамон ремонтдан чиқарилмаяпти. Шунингдек, Бўкадаги колхозлараро қурилиш бошқармаси ва айрим мактаблар директорларининг эътиборсизлиги туфайли мактаблар ремонти сифатсиз ўтказилди. Айримларида ҳанузгача ремонт ишлари бошланган эмас.

Янги ўқув йилига тайёргарлик кўришда ўқитувчилар малакасини ошириш ҳам муҳим аҳамият касб этади. Бу йил область мактабларида 836 ўқитувчи ўз малакасини ошириши керак. Бу соҳада область ва республика ўқитувчилар малакасини ошириш институтлари яхши фаолият кўрсатишлари лозим.

Ҳозирги долзарб кунларда ўқувчиларни дарсликлар ва ўқув қуроллари билан тўла таъминлаш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Шу кунгача область мактабларига 878 минг 568 нусха дарслик тарқатилди.

Янги, 1963—1964 ўқув йилининг бошланишига саноқли кунлар қолди. Шунинг учун ҳам бор имкониятларни ишга солиб, мактабларни биринчи сентябрга тахт қилиб қўйиш халқ маорифи ходимларининг шарафли бурчидир.

И. ПАРСОЕВ,
Тошкент қишлоқ область халқ маорифи бўлимининг мудири.

ҲАЁТ БИЛАН ҲАМНАФАС

Екатерина Петровна ҳар куни эрталаб институт томон ошиқади. Қадрдон даргоҳга келадию, ишларга кўмилиб кетади. Тўғрида, қиламан деса иш кўп. Бу, кишининг ўзига боғлиқ. Екатерина Петровна ҳам тиниб-тинчимайдиганлар д а н. «Бу менинг ишим эмас» экан деб қараб турмайди. Бошқаларнинг ишига ҳам ёрдамлашиб кетаверади.

Бугун ҳам у институтга барвақт етиб келди. Студентлар уни самимий кутиб олишди. Уларнинг кўпи таниш. Булар унинг қўлида ўқиган ёки ўқиётган йигит-қизлардир.

Унинг қўлида таҳсил кўрган шогирдлар ҳозир она-Ватанимизнинг турли бурчакларида фидокорона меҳнат қилишаяпти. Институтнинг ёш, аммо истеъдодли олимлари у билан ҳақли равишда фахрланишади. Шогирдларидан Т. Турсунов, Ғ. Иброҳимов, А. Сулаймонов, К. Раҳмонбердиевлар ҳозир институт факультетларининг деканларидир.

Ҳа, Тошкент давлат қишлоқ хўжалик институтининг старший ўқитувчиси Е. П. Козлова кўплаб студентларни, айниқса аспирантларни инглиз тилида сўзлашга ўргатди.

Меҳрибон педагог катта тажрибага эга. Унинг ўқитиш методикаси соҳасида тўплаган тажрибалари эндиликда ёш педагогларга мактаб бўлиб хизмат қилмоқда. Ишчан педагог қарийб 26 йилдан бери тарбия ишлари билан шуғулланиб келади. 26 йил. Тўғри, бу даврнинг дастлабки йиллари мактаб ҳаёти билан боғланган эди. Лекин кейинчалик институт қучоғида билим олаётган студентлар меҳри уни Тошкент қишлоқ хўжалик институтига чорлади. У ҳозирда ҳам институт факультетларида инглиз тилидан машғулот олиб бораяпти.

Ўқитувчи ўртоқ Козлованинг яхши фазилати бор. Биров ундан ёрдам сўраб келса қўлидан келган ёрдамини сира аямайди. Машғулотлардан кейин қолиб студентлар билан икки-уч соатлаб қўшимча дарслар ўтказади. Дам олиш кунларида ҳам бу аёл ўз шогирдлари орасида бўлади.

Айтгандай, Екатерина Петровна кичкинтойларнинг энг меҳрибон онахонларидан бири. У қарийб 20 йилдан бери Октябрь районидаги 9-болалар уйига оталик қилиб келади. Педагог эмасми, болалар билан дарров тил топишиб кетади. Болалар уйи тарбияланувчилари кечаларига қатнашади. Улар билан қизиқ-қизиқ суҳбатлар ўтказади.

— Болалар уйида тарбияланганлигим учунми. бу даргоҳга келганимда ўзимни аллақандай бахтли хис қиламан. — дейди у. — Ҳа, болалар уйи чинакам тарбия даргоҳи. Болалар бу ерда етимлик нима эканлигини билишмайди. Бунинг учун партия ва ҳукуматимизга минг раҳмат!

* * *

Яхшига тақлид қилиш элимиз одати. Ўқитувчи Мария Владимировна Новогордская ҳам студентларнинг ҳурматини қозонган. У институтда 13 йилдан бери рус тилидан дарс бериб келмоқда.

У машғулотларга доимо пухта тайёргарлик кўради. Педагог ўқитишда ўзига хос йўл тутади. Машғулот пайтларида эркин суҳбат ташкил этиб, ўтилаётган темани мустаҳкамлайди.

Мария Владимировна олий ўқув юртидаги энг актив жамоатчи аёллардан бири. У 10 йилдан бери институтда чиқадиган деворий газетанинг редактори бўлиб ишлаб келмоқда. Деворий газета ўз вақтида чиқиб туради. Унда институт ҳаётига оид турли хил материалларни ўқиш мумкин.

... Бу иккала жонкуяр педагог меҳнат билан роҳат кўриб яшашга одатланган кишилардан. Улар мазмундор ҳаёт, улкан мақсад билан яшашяпти.

С. ОРИПОВ,

ТАРАДДУД

«Мана энди ўрта маълумотли бўлдингиз. Қўлингизда «Етуклик аттестати». Истаган олий ўқув юртига ўқишга боришингиз мумкин. Оқ йўл сизларга!» Ўз шогирдларини самимий табриклаб, уларга «оқ йўл» тилаётган бу ўқитувчи Зулфиддин Шарипов эди. Зулфиддин ака кўп йиллардан бери ёш авлодни тарбиялаш ишига ўз меҳнатини аямай сарф қилиб келмоқда.

1961-1962 ўқув йилида Калинин районидаги «Назарбек» посёлкаси территориясидаги 36-ўнбир йиллик мактабда кечки қишлоқ ёшлари мактаби ташкил қилинди. Лекин ўқувчиларнинг кўпчилиги, айниқса қизлар кейинги вақтда ўқишга қатнамай қўйишди, давомат анча пасайиб кетди. Ўқув-тарбия ишларини яхшилаш мақсадида Зулфиддин акани кечки мактабга директор қилиб тайинлашди.

Машғулотлар мазмунли ва қизиқарли ўтила бошлади. Таълим-тарбия ишлари яхши йўлга қўйилди. Натижада X синф ўқувчилари сони 13 ўрнига 24 ўқувчига, IX синф ўқувчилари 12 ўрнига 19 ўқувчига кўпайди.

Ҳозирги кунда бу мактабда ҳам биринчи сентябрга катта тайёргарлик кўрилмоқда. Бу ишда директор бош-қош бўлаяпти.

Х. НУРМУҲАМЕДОВ.

МАКТАБ-ИНТЕРНАТ ЧОРЛАЙДИ

Пойтахтимизнинг Оқтепа массивида ўқувчилар шаҳарчаси барпо этилаётганлигидан хабарингиз бўлса керак. Чиндан ҳам бу ерда қурилиш ишлари кенг кўламда олиб борилмоқда. Шаҳарчада янги ўқув-тарбия, ўчоқлари қад кўтаради. Ана шу даргоҳларнинг қалдирғочи сифатида яқинда хашаматли мактаб-интернат биноси фойдаланишга топширилди.

Мактаб-интернатда 700 ўғил-қиз тарбияланади. Тўрт қаватли бу хашаматли бинода бешта асосий корпус бор. Шунингдек, иккита ётоқхона, спорт зали, типовой ошхона ҳам ишлайди. Маданий-оқартув ишлари олиб бориш учун алоҳида корпус ҳам ажратилган. Интернат ҳовлисида эса сув бассейни ишлайди.

Янги мактаб-интернатнинг тез ва сифатли қурилишини таъминлашда 159-қурилиш трестининг 7, 11-қурилиш бошқармалари ишчилари айниқса жонбозлик кўрсатдилар. Ўртоқ Ж. Султонов бошлиқ бетончилар бригадаси, Мамедова, Семьятов ўртоқлар бошлиқ ғишт терувчилар бригадаси ҳамда 532-УНР монтажчиларининг ҳам меҳнати кўп сингди. Шунингдек, ўртоқ Зокиров бошлиқ бўёқчи комсомол-ёшлар бригадаси ўз вазифаларини сидқидилдан адо этдилар.

Янги мактаб-интернатда ҳозирги кунда ўқувчилар қабул қилиш қизғин давом этмоқда. У тажрибали педагог кадрлар билан ҳам етарли таъминланди.

Тарбия ўчоғида 1 сентябрга сўнгги тараддуд кўрилмоқда.

Ю. АХРОРОВ.

ҚОЙИЛ!

С. Икромов ва Б. Гадойбоев фотоэтюди.

КОММУНИЗМ қурилишининг зарбдор фронти

ТАБРИК

Қуёш юмалаб Салорнинг нариги ёғига ўтиб кетди. Анҳорнинг икки қирғоғи бўйлаб саф тортиб турган мирзатеракларнинг қуюқ кўланкаси қурилиш майдони узра қулоч отиб ётиб қолди.

— Эндигина ғайратинг қайнаб, росмана ишлайман деганингда смена тугаб қолади-я! —Мухторжон шлангдан оқиб тушаётган сувдан юз-қўлини ювди-да, кетишга тараддуд кўрабошлади.

— Кўзинг учаётганга ўхшайди, чоғи. Қоришмасини ортиб ҳозир самосвал келиб қолади, — деди Раиса кеча бўлиб ўтган воқеага шама қилиб.

Айтганидай бўлди. Устида лиқ гўла қоришма билан лапанглаб «ЗИЛ» келиб қолди.

— Вақтимиз тугади, йигитча.

Шофер қизларнинг шовқун-суронига қулоқ солмай, машинасини буриб, қоришмани тўкишга тўғрилаб қўйди.

Бригада аъзолари бошлиққа қарашди. Мамат ака шоферга яқинлашди.

— Иш тугаганини билардингку.

— Ахир... иккинчи смена бошлангунча қотиб қоладида, Мамат ака.

— Ҳа майли, туширa қол.

Бригадир аъзоларига мурожаат қилди:

— Зарур ишлиларга руҳсат. Кўнгиллилар қарашиб юборишсин.

Бригадада «Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун» принципи эътиқодга айланган. Бу коллективда ҳеч ким ўртоғини ёлғизликда қўймайди. Белкураклар яна ишга тушиб кетди...

...Худди шу онда қурилиш бошқармасида ўз коллективининг тақдири ҳал бўлаётганини бригаданинг ҳеч бир аъзоси хаёлига ҳам келтирмасди.

Партком хонасида қурилиш партия ташкилотининг секретари Дмитрий Харлампиевич Руба, касаба союз комитети раиси Алексей Григорьевич Ильин ва 2-участка бошлиғи Моисей Шабсович Дурлештр ўртоқлар бу масала устида узоқ бош қотиришди, тўғрироғи, етти ўйлаб бир кесишди.

БУГУН БИНОКОРЛАР КУНИ

Айниқса Моисей Шабсович кўп жон куйдириб гапирди:

— Абдувалиев бригадасининг иши ҳам, ҳаёти ҳам менга беш бармоқдек маълум, —деди у. — Мана, бригаданинг йил бошида олган мажбурияти. —Ёнидан бир варақ қоғоз чиқарди-да, сўзида давом этди у. — «Кунлик топшириқни камида 120 процентдан бажариш, қилинган ишни «яхши» ва «аъло» баҳода топшириш». Бажарилдими? Бажарилди! «Бинокорлик материалларини тежабтергаб ишлатиш». Тежаляптими? Тежаляпти! Мамат ака бетонга ишлатилаётган опалубкилардан қайта фойдаланиб, анча-мунча тахтани иқтисод қилди. Бошлиқ мажбуриятдаги ҳамма пунктларни бирма-бир санаб, ҳар қайсисига ўзи жавоб бериб чиқди.

— Бригаданинг деярлик ярим аъзоси ўқимайди-ку— Дмитрий Харлампиевич қурилиш комитети раисига қаради.

— Бу тўғри. Лекин... кечки мактаб йўқ эди-да. Бу йил очиляпти-ку!

— Мамат ака ўзи бошлиқ беш киши кечки ўрта мактабга киришмоқчи, —қўшимча қилди Моисей Шабсович. —Бу томондан кўнглингиз тўқ бўлаверсин.

— Қурилиш комитети муҳокамасига қўйишга қарши эмасман, —партком секретари суҳбатга якун ясади.

Касаба союз комитетининг кенгайтирилган йиғилиши мазкур масалани обдон синчиклаб муҳокама қилгач, Мамат Абдувалиев раҳбарлигидаги комплекс бетончилар бригадасига коммунистик меҳнат коллективи деган юксак ном берилсин, деб қарор чиқарди.

Эртаси куни Алексей Григорьевич Ильин бригаданинг иккала сменадаги ишчилари йиғилганда Мамат акага вимпелни топшираркан, азаматларнинг ҳар бирининг қўлини маҳкам сиқиб табрикладида, шундай деди:

— Юксак номга эга бўлиш— ҳали иш битди деган гап эмас. Бу муқаддас номни пок сақлаш учун кўп иш қилишингиз керак. ГРЭСнинг биринчи навбатини белгиланган муддатда — 7 ноябрда ишга тушириш учун куч-ғайратингизни аямайсиз, деб ишонаман...

Бинокорлар байрами арафасида фахрли ном эгалари ҳузурида бўлдик. Кўтарма кран будкасининг пештоқида чўғдек вимпель ҳилпираб турибди. Мамат ака, Раиса Жукова, Мухтор Ҳайдаров, Фоя Глимшина, Теша Умаров, Валя Давидова, қўйингчи, бригаданинг биринчи сменадаги барча ишчилари резина этик кийиб, котлованда сув кечиб ишлашаётган экан.

— Электростанцияни техника суви билан таъминлайдиган канал мана шу, —деди Мамат ака. —Куни кеча янги топшириқ олдик. Канал устига кўприк қурмоқчимиз. Ҳозир котлованни бетон ётқизишга ҳозирлаяпмиз. Эртага асосий иш — бетон қуйишга киришамиз. Узоғи билан октябрнинг охирига бориб, кўприк битиши, каналдан сув оқиши керак.

Канал бўйлаб ўтиб кетаётган ёшгина йигит вимпелга ишора қилиб, бригадирга гап қотди:

— Табриклайман, Мамат ака!

Бригадир мўйлабини силаб:

— Раҳмат, —деди-да ёшларга хос ғайрат билан котлованга сакраб тушиб кетди.

— Лозим топсангиз, газетага шуларни ёзинг, — энг катта табрик бўларди-да, —деди ўртоқ Д. Руба.

Ҳа, электростанция қураман, ўлкамни нурга кўмаман деган иштиёқ билан улуғ мақсадга бел боғлаган бу олий ҳиммат азаматлар катта табрикка лойиқ. Улар ҳақида қанча ёзсанг оз.

Т. МИРҲОДИЕВ,
Тошкент ГРЭСи қурилиши.

Суратда: электростанция трубасининг кўриниши.
В. Сваричевский фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

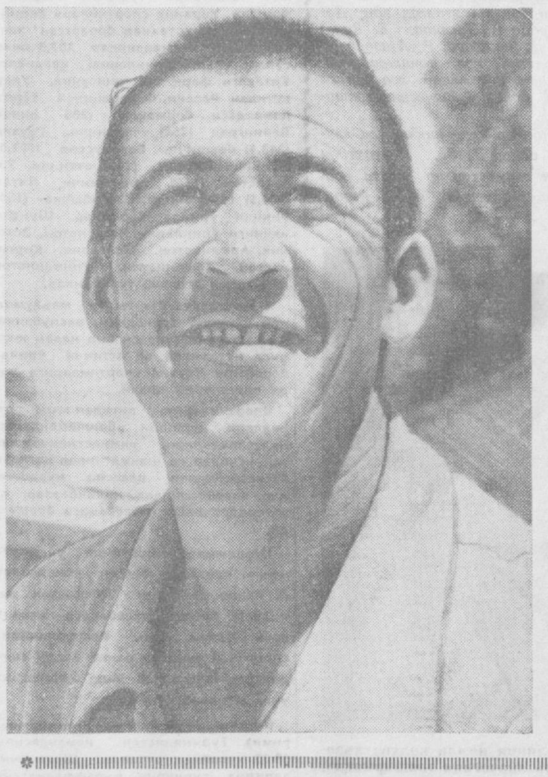

Бу ер яқиндагина файзсиз чўлдек кенг сайхон эди. Мана бугун Олим Ғафуров ўз комплекс бригадаси қўлидан чиққан кўп қаватли янги турар-жой биносига суқланиб боқмоқда. Ҳа демай ўнлаб оилалар бинокорлар меҳнатининг меваси бўлган янги уйларда ҳовли тўйлари ўтказадилар.

153-трестга қарашли иккинчи қурилиш бошқармасининг ўртоқ О. Ғафуров бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари йил бошидан бери топшириқларини 140—150 процентдан бажариб, улкан бинолар ва шинам квартиралар барпо этмоқдалар. Уларнинг иши трест коллективини бениҳоя хурсанд қилмоқда. Бинокорлар бригада аъзоларининг номини ҳурмат билан тилга олишар экан «Қўли дард кўрмасин, бу азаматларнинг» дейишади.

Суратда: О. Ғафуров.
А. Абалян фотоси.

ТЕЗ ВА СОЗ ҚУРАМИЗ

Тез, арзон ва соз қуриш барча касбдаги бинокорларимизнинг шиори бўлиб қолган. Ҳар куни, ҳар соатда ана шунга амал қилмоқдалар, объектларни ўз вақтида ва сифатли қуриб битказишга астойдил интилмоқдалар. Ўзаро социалистик мусобақани тобора авж олдиришаяпти.

Трестимиз 1959 йилда, шаҳарда қурилиш ишлари ҳажмининг кескин кенгайиши натижасида вужудга келди. Ана шундан бери саноат корхоналари бинолари ва иншоотлари, маданий-маиший муассасалар ва турар-жойлар қуриб келаяпмиз. Бинокорларимиз дастлабки кунлардан бошлаб аҳил ва иноқ бўлиб ишлашаяпти. Йил сайин топшириқларни бажаришда дуруст кўрсаткичларга эришмоқдалар.

Коллективимизнинг тўрт йиллик тарихига тўхтаб ўтсак, қурувчиларимиз меҳнати, ақл-заковати билан қад кўтарган жуда кўп объектлар худди киноленτасидагидек кўз олдимизда бирин-кетин ўтади. «Ташсельмаш» заводини реконструкция қилиш бўйича жуда катта ишларни бажардик. Янги цех қурдик. Корхона бу йил ўтган йиллардагига нисбатан 3200 та кўп пахта териш машинаси ишлаб чиқараётган экан, бунда коллективимизнинг ҳам ҳиссаси бор. Заводни реконструкция қилиш туфайли шунга эришилди-да.

«Узбексельмаш», Ўзбекистон трактор-йиғув, кабель, экскаватор, чинни идишлар заводларини реконструкция қилиш бўйича ишларни ҳам коллективимиз амалга оширмоқда. Натижада бу корхоналарнинг ишлаб чиқариш қуввати кўпаяётир.

Бинокорларимиз мактаб, болалар боғча ва яслилари, уй-жойларни қуришни йил сайин кўпайтириб боришмоқда. 1959 йилдан буён 10 та болалар боғча ва яслиси, 12 минг 116 ўқувчига мўлжалланган мактаб ва мактаб-интернатлар бинолари, умумий сатҳи 110 минг квадрат метр бўлган уй-жой ва бошқа бир қанча объектларни фойдаланишга топширдик. Бу уйларда минглаб оилалар ҳовли тўйлари ўтказишди.

Бу йил коллективимиз олдида катта вазифалар турибди. Унинг миқёсини аниқ тасаввур қилиш учун шуни айтиш кифояки, 1963 йилда 1959 йилдагига қараганда икки баравар кўп қурилиш-монтаж ишларини бажаришимиз лозим. Бу ҳазилакам эмас. Қуруқ гап билан унинг уддасидан асло чиқиб бўлмайди. Трест маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, қолаверса барча бинокорлар вазифанинг нақадар оғир ва масъулиятли эканлигини ҳисобга олиб, ички резервлардан фойдаланишни яхшилашга эътиборни кучайтирдилар. Бундай резервлар эса ҳар бир корхона, ташкилотда бўлганидек, бизда ҳам битмас-туганмас экан.

Биз қолоқ участкаларни ўз касбининг икир-чикирларигача пухта биладиган, жонкуяр, ғайратли кадрлар билан мустаҳкамлашга қаратилган бир қанча чораларни кўрдик. Трестимизни орқага сураётган айрим қурилиш бошқармаларининг раҳбар ходимлари ўзгартирилди. Шу вақтгача мастер бўлиб ишлаган ёш коммунистлардан Содиқов, Павлов ўртоқлар қурилиш бошқармаларининг бош инженерлари қилиб тайинландилар. Улар янги вазифани ҳам муваффақиятли бажариб, қолоқ ҳисобланган бошқармаларни илғорлар қаторига етказиб олишга катта ҳисса қўшдилар.

Социалистик мусобақага, айниқса унинг энг олий формаси бўлган коммунистик меҳнат ғалабаси учун бошланган ҳаракатга раҳбарлик яхшиланди, конкретлашди. Ҳар бир бригада, бинокорнинг ўз зиммасига олган мажбуриятига нисбатан масъулияти оширилди. Илгариги вақтларда бўлганидек қуруқ ваъдабозлик билан шуғулланишга чек қўйилди. Ҳар бир бошқарма, участка коллективи, бригада ва айрим бинокорлар ўз аҳдларининг устидан чиқишлари учун барча шароитларни яратиб беришга ҳаракат қилдик. Қурилиш ишларининг механизация даражаси оширилди. Объектларга турли-туман материаллар ўз вақтида етказиб бериладиган бўлиб қолди. Машина-агрегатларнинг бекор туриб қолишини бартараф этиш чоралари кўрилди.

Қурувчиларимиз орасида ажойиб кишилар етишиб чиқди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Карталов, Шодибеков, Запольская, Қосимов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган коммунистик меҳнат бригадалари иши ҳақида фахрланиб гапирмай иложинг йўқ. Бундай азаматлар эса бизда яна кўплаб топилади. Бугунги улуғ айёмда барча бинокорларимиз шаънига яхши гаплар айтгинг келади. Чунки давлат планларининг муваффақиятли бажарилишида ҳар бир қурувчининг, унинг қандай касб эгаси бўлишидан қатъий назар, ўзига яраша озми-кўпми хизмати бор.

Трестимиз шу йилнинг 7 ойи учун мўлжалланган қурилиш-монтаж ишлари топшириғини муваффақиятли адо этди. Пландагига қўшимча равишда ўнларча минг сўмлик иш бажарилди. Шу давр мобайнида саноат корхоналарини реконструкция қилиш борасида катта ҳажмдаги қурилиш амалга оширилди. 20 минг квадрат метрдан кўпроқ турар-жой фойдаланишга топширилди. 964 ўқувчига мўлжалланган янги мактаб биноси ёш авлодни ўз бағрига олишга тахт қилиб қўйилди.

Коллективимиз етти йилликнинг бешинчи йили учун мўлжалланган қурилиш-монтаж ишлари топшириқларининг тўла уддасидан чиқиш учун бундан буён ҳам ғайратга-ғайрат қўшиб меҳнат қилади.

И. П. АБРОСИМОВ,
159-қурилиш трестининг бошқарувчиси.

ТОРТИҚ

Қурилишни индустрлаштиришнинг муҳим шартларидан бири йиғма темир-бетон буюмларни кўпроқ ишлаб чиқариш ва қурилиш майдонини монтаж майдонига айлантиришдир.

Йиғма темир-бетон буюмларни кенг ишлатиш натижасида металл ва ёғоч каби қимматли бинокорлик материаллари тежалади, қурилиш майдонидаги машина ва механизмлардан тўлароқ фойдаланилади, меҳнат унуми ошади, иш суръати тезлашади.

Кейинги вақтларда йиғма темир-бетоннинг янги хил конструкциялари яратилиб, монтаж ишларининг технологияси такомиллашяпти.

1965 йилга бориб Ўзбекистонда йиғма темир-бетон ишлаб чиқариш 950 минг кубометрга етади. Бу эса етти йиллик охирида республикамизда йилига 150 минг кубометрдан ортиқ ёғоч материаллари тежалади деган сўз.

«Г д а вредазстройиндустрия»га қарашли 1-темир-бетон конструкциялари ва деталлари ишлаб чиқарувчи завод Тошкент областининг ҳамма йирик саноат, турар-жой ва маданий-маиший бинолар ҳамда иншоотлари учун йиғма темир-бетон конструкциялар етказиб беришни йил сайин кўпайтириб, қурилишни индустрлаштиришга муносиб ҳисса қўшмоқда.

Завод ҳозир ишлаб чиқариш технологияси қийин бўлган 24,30 метрли темир-бетон фермалар ишлаб чиқаришни яхши ўзлаштирди. Бу фермалар йирик саноат иншоотларининг устини ёпишда тўсин сифатида қўлланилади.

Завод бундан ташқари область қурилишларини 6,12 метрли балкалар, 12,18 метрли темир-бетон тўсинлар, том усти плиталари, темир-бетон ускуналар билан таъминламоқда.

Заводнинг меҳнатсевар коллективи бугунги байрамни муносиб совғалар билан кутиб олди. Етти ойлик топшириқни 107 процентга етказиб бажарди. Пландан ташқари 200 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Завод ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг сифати юқори баҳоланмоқда.

Таранглаңган сим ишлатиб темир-бетон тайёрлаш цехи коллективининг иш натижаси мақтовга сазовор. Бу цех коллективи етти ойлик планни 116 процентга етказиб бажариб, пландан ташқари 4000 кубометр маҳсулот ишлаб чиқарди. Ёш инженер, комсомол аъзоси Александр Лепешкин бошчилик қилаётган йиғма темир-бетон тайёрланадиган полигон бетончи ва арматурчилари ҳам меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришаяптилар, улар пландан ташқари 353 кубометр йиғма темир-бетон конструкция ва деталлари ишлаб чиқардилар.

Шу полигон ишчиси Саид Сеттаров бошлиқ комплекс арматурчи-бетончилар бригадаси заводдаги энг мураккаб иш процессларини бажаради. Бу бригада аъзолари 24,30 метрли олдиндан таранглаңган темир-бетон фермаларни арматура ишларидан тортиб бетонлаш, буғ камерасида қуритиш, завод техника контроли назоратдан ўтказиш ва тайёр маҳсулотлар сақланадиган складга топширилгунгача бўлган ҳамма ишларни бажарадилар.

Бригаданинг бетончиси Владимир Шин, электр пайвандчиси Владимир Маркилов, кран ҳайдовчиси Бахтиёр Шералиев, Саша Кучмамбетов, Учқун Жўраев каби илғор ишчилари завод коллективи олдида катта ҳурмат қозонишган. Бригада бошлиғи Саид Сеттаров ҳақида завод раҳбарлари жуда фахрланиб гапиришади.

Ҳалол меҳнатинг эвазига илиқ сўзларни эшитиш нақадар завқли! Саид Сеттаров учун биргина қалб ташаккурини эшитишнинг ўзи катта бахт. Заводнинг енгил бетон конструкциялари ишлаб чиқарувчи цехида ишлаётган Виктор Цапков бошлиқ комплекс бригада аъзолари керамзит бетондан марказий универмаг қурилишига ора қават панеллари ва Чилонзор массивида қурилаётган савдо маркази корпуси учун шаклдор панеллар ишлаб чиқаришмоқда.

Ҳалол меҳнатлари билан ҳурмат қозонаётган Петр Петроченко бошлиқ арматурачилар бригадаси аъзолари ва Николай Самсонов бошлиқ бетончилар бригадасининг азаматлари яқинда коммунистик меҳнат коллективи номини олишади.

Ўз байрамига яхши тортиқлар билан келган корхона коллективи меҳнатда тағин ҳам салмоқли ғалабаларни қўлга киритиш учун иш суръатини тобора оширмоқда.

Муртазо СУЛТОНОВ,
«Госсредазстрой» техника бошқармасининг инженери.

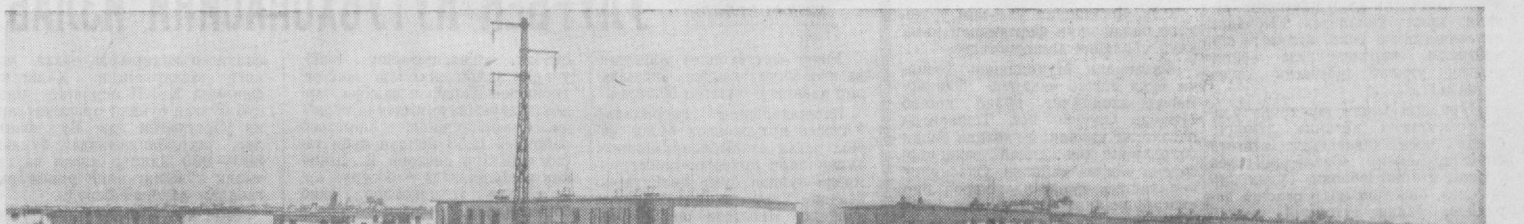

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

⊙ Сўнгги ўн йил ичида областимизда 1 миллион 599 минг квадрат метр ҳажмда уй-жой қурилиб фойдаланишга топширилди. Бу — 1926 йилда Тошкент шаҳрида мавжуд бўлган барча уй-жой майдонига тенгдир.

⊙ 1953—1962 йиллар ичида областимизда 32 та йирик саноат корхонаси ишга туширилди.

⊙ 1952 йилдан кейинги даврда Тошкент шаҳрида капитал маблағлар сарфлаш ҳажми деярлик беш баравар ошди.

⊙ Етти йилликнинг охирига бориб, республикада йиғма темир-бетон ишлаб чиқариш ҳажми 950 минг кубометрга етади. Натижада йилига 150 минг кубометр ёғоч тежаш мумкин бўлади.

ТЎЙ УСТИГА ТЎЙ

Бугунги айём мен учун жуда ҳам қутлуғдир. Чунки бу кун бир томондан мен ва касбдошларимнинг тўйи бўлса, иккинчи томондан шу ҳунар бошини тутганимга 30 йил тўлади.

Ҳали-ҳали эсимда. Тоғли Хондайлиқ қишлоғидан Қодирия ГЭСи қурилишига келганимда қўлимда ҳунарим йўқ, ёшгина ўспирин эдим. Ҳамқишлоқларим Абил Турсунбоев, Малик Соатов, Рўзи Қамбаровлар ҳам менинг биттам эдилар. Лекин қурилишдаги турли ҳунарларни эгаллашга улгурган дўстларимиз ёрдами билан тезда ишни ўрганиб олдик. Улкан қурилишда биз янгитдан туғилгандек бўлдик. Бу ерда янги касбларни эгалладик, қардош республикалардан келган ҳамкасблар билан дўстлашиб олдик. Дўстлик барча қийинчиликларни даф қилди. Қисқа муддат ичида дарё жиловланди.

ГЭС ишга тушган кундаги бизнинг хурсандчилигимизни кўрсангиз эди. Нега ҳам хурсанд бўлмайлик. Ўз қўлимиз билан, меҳнатимиз билан бунёд бўлган янги нур манбаъи энди минглаб хонадонларни чароғон қилади, ўнлаб корхоналарда қўл меҳнатини енгиллатади, барчанинг дилини равшан қилади. Шундан кейин дунёдаги касбларнинг энг файзлиси, энг гўзали бинокорлик эканига ишонч ҳосил қилдим ва умрбод шу ҳунар бошини маҳкам тутишга аҳд қилдим.

1935 йилларда Чирчиқ шаҳри қурилиши бошланди. Бу ерга келганимизда бўлажак шаҳар ўрнида бир неча шумшайган, пастак кулбалар мавжуд эди. Тезда ишлар юришиб кетди. Ҳозир республикамиз фахри ҳисобланган электрохимия комбинати корпусларининг пойдеворлари қўйилди. Бир йўла Комсомол ГЭСи қурилиши ҳам авж олдирилди. Қурувчилар сафи тинмай кенгаяборди. Бизга ёрдам бериш учун ёшлар, мамлакатимизнинг турли бурчакларидан тажрибали бинокорлар дарё каби зарбдор қурилиш томон оқиб кела бошлади. Халқларимизнинг нақадар иноқ, аҳил ва дўст эканлиги шу ерда катта синовдан ўтди.

Бу қурилишда 5 йил ер ишларини бажаришда ишладим. Сўнг бетон қуювчилик касбини эгалладим. Меҳнат кишига ишонч, қувонч бахш этишини, коллектив ўртасида мартабангни оширишини шу ерда билдим.

Мана чорак асрдан бери бетончилар бригадасига бошчилик қиляпман. Чирчиқдаги барча йирик саноат объектлари, ўнлаб жамоат бинолари, мактаб ва шифохона биноларининг пойдеворлари меҳнатсевар бригадамиз аъзоларининг қўли билан қад кўтарди. Сўнгги 3 йилдан бери «Ўзбекхиммаш» заводи цехларини қайта реконструкция қилиш ишига ўз ҳиссамизни қўшаяпмиз. Ҳозир маҳсулот бераётган иккинчи қозон ва тайёрлов цехи корпусларини бунёд этишда бизнинг улушимиз бор. Шу кунларда газлама тўқийдиган, қанд ва спирт сингари маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган корхоналарда қўлланиладиган аппаратлар тайёрлаб берувчи янги цех қурилишида қатнашмоқдамиз. Брак деган сўз бригадамиз учун мутлақо бегона. Улар доимо ишни бошидан пишиқ қилишга одатланишган.

Меҳнат қилган элда азиз экан. Буни мен ўзимдан қиёс қиламан. Жонажон партия ва ҳукуматимиз 30 йиллик меҳнатимни муносиб қадрлашди. «Меҳнатда ўрнак кўрсатгани учун» ҳамда «Шавкатли меҳнати учун» медаллари билан тақдирландим. 20 дан ортиқ олинган фахрий ёрлиқлар ҳаётим изларини кўрсатиб турибди.

Бригадамиз аъзолари бу айёмни кўпмиллионли касбдошларимиз каби меҳнатда зўр муваффақиятлар билан кутиб олмоқдалар. Улар келгусида ҳам Чирчиқ жамолини очишда ўз муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Тешабой РЎЗИЕВ,
225-УНРнинг бетончилар бригадаси бошлиғи. Чирчиқ шаҳри.

Чилонзордан ўтгач ўзингизни яна бир янги қад кўтараётган шаҳарча бағрига кириб бораётгандек ҳис қиласиз. Бугунгина пардоздан чиққан йирик панелли иморатлар, навбатдаги турар-жой биноси учун пишқириб янги котлован қазиётган экскаваторлар, скреперлар кўзингизга ташланади. Узоқ-узоқлардан қурилиш материаллари ортиб бу томон келаётган машиналарнинг кети узилмайди. Бинокорларни айтмайсизми, уларнинг қўли-қўлига тегмайди. Янги бошланган ишни эртароқ тугатиб, элнинг раҳматини олишга ошиқадилар. Ҳа, бу ерда янги массив — Дўмбробод чирой очмоқда.

Суратда: массивда яқиндагина фойдаланишга топширилган турар-жой бинолари.
В. Салов фотоси.

Саноат САҲИФАСИ

ДОНОРЛАР КУНИ

Донор! У берган соф қон беморга куч-қувват бағишлайди, унинг умрига-умр қўшади. Ҳа, донорлик шарафли иш. Уларнинг сони кун сайин ортиб бормоқда.

Калинин район медицина ходимлари, «Победа» маданият ва истироҳат парки дирекцияси ажойиб фазилатли кишиларимиз-донорлар кунини ўтказишнинг ташаббускорлари бўлдилар. Донорлар куни куни кеча Дендропаркда ўтказилди.

Эрталабдан бу ер кишилар билан гавжум бўлиб кетди. Донорлар кунига қатнашиш учун Калинин ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли колхозлар, совхозлар ва турли ташкилотлардан вакиллар келишди. Паркнинг марказий аллеяларига донорлик ишининг улуғлигини ҳикоя қилувчи турли хил плакатлар осиб қўйилган эди.

Куннинг биринчи ярмида донорлар қон беришга киришдилар. Бунинг учун паркнинг ўзида кўчма лабораториялар ва медицина хоналари ташкил этилган эди. Донорлардан А. Ҳасанов, Е. Зарубина, Н. Зокирова, Р. Азизовалар бирин-кетин қон топширадилар. Медицина ходимлари эса уларга «СССР донори» значогини топширади.

Донорлар куни шодиёнаси кечгача давом этди. Пойтахтдан келган санъаткорлар катта программада концерт қўйиб бердилар.

Суратда: врач З. Белкова (чапда) Калинин номли колхоз аъзоси Х. Нормирзаевага «СССР донори» значогини топширмоқда.
А. Абалян фотоси.

Уртўқмоқ

БЕРАҲМ

— Агар Фазлиддин фарзандим бўладиган бўлса ё мани десин, ё сани... Кўраман шу уйда турганингни. Қани, ўғлим чизиғимдан чиқиб кўрсинчи, ўзим биламан!

— Ойижон, лоақал попукдек набирангизга раҳмингиз келсин,— Муҳайё қайнонасига ялинар, кўзидан дув-дув ёш тўкарди.

— Болам омон бўлса, сендақалардан ҳали кўпини кўради. Фазлиддинга кимлар қизини бермайди... Жўна деяпман сенга!

Кўнгли чил-чил бўлган Муҳайё кўзлари жовдираб турган Нуриддинни бағрига босиб, остонада ўтириб қолди. Жанжалнинг боисига тушунолмаган уч яшар Нуриддин онасининг юзларини силади, кўзидан оқаётган ёш томчиларини жажжи қўллари билан артиб, хўрсинди.

Икки қўлини белига тираб ҳовли ўртасида томошабин бўлиб турган Фазлиддин ҳам ҳеч нарсадан-ҳеч нарса йўқ хотини тепасига келиб ўшқира кетди:

— Сенмисан ҳали онамнинг сўзини икки қиладиган. Кўчадан келганингда ер ўпиб, қўлингга сув қуймаган, чарчаганингда оёқларингни уқалаб қўймаган хотин хотинми!

Нуриддин худди шу топда ўзича «раҳмингиз келсин» демоқчи бўлди чоғи, дадасининг этагига ёпишди. Бемеҳр Фазлиддин эса ўғлини итариб юборди. Гўдак бир онасига, бир тош меҳр отасига қаради-ю, ўзини тутолмай йиғлаб юборди.

— Бор, тўрт тарафинг қибла!— кекирдагини чўзиб ўшқирди Фазлиддин, — осмон қўлингда бўлса ташлаб юбор. Пулдан қалқон ясаб, даф қилишни биламан!

Фазлиддин шундай деди-ю, хотини Муҳайё билан ўғлини кўчага ҳайдаб чиқарди.

Нима қилсин Муҳайё. Ували-жували ногирон отасиникига борсинми. Ўғли отасини соғиниб, адам нега келмайди, деса нима жавоб беради. Бундан ҳам оғирроқ мусибат бўладими кишига! Кунлар ўтаверади, лекин гўдакларнинг ота дийдорига тўймай, тирик етим бўлиб юришини айтмайсизми?! Қани сизда оталик меҳр-муҳаббати, инсоний фазилат, гапиринг Фазлиддин!

Муҳайё билан гўдакларингизнинг гуноҳи нима?

Холисанилло айтингчи, Фазлиддин! Муҳайё иккинчи фарзандни кўриб туғруқхонада ётганида бирор марта йўқлаб бордингизми? Сатқаи одамгарчилик, сатқаи ота!

Одамлар фарзанд кўрган куни тунларни бедор ўтказишади, чақалоққа исмлар ахтаришади-я...

Бу фарзандларга сизнинг қўша-қўша участка ва зебу-зийнатларингиз эмас, фақат тарбиянгиз, меҳру-муҳаббатингиз керак эди, холос. Сизчи! Талпиниб, эркаланиб, қўлларини жим-жима қилиб, қиқир-қиқир кулиб турган нурдай пок гўдаклардан юз ўгиряпсиз-а! Шундай ширин-ширин болаларингиз ҳолаларининг уйида ўксиб юрса-ю, сиз уйингизни ҳувиллатиб қўйсангиз...

Яна, икки гапнинг бирида, ким кўринганга:

> Одами эрсанг демагил одами.
> Анингким йўқ, халқ ғамидин ғами,

деб Навоий ғазалларидан ўқиб, насиҳатгўйлик қилганингиз таажжуб.

Хўш, Фазлиддин ўзи ким у, хотини билан икки фарзандини нима учун хўрлайди демоқчимисиз.

Фазлиддин Муҳиддинов ҳозирча Бўка ишлаб чиқариш бошқармасида экономист бўлиб ишлаб турибди. Оиласи эса Тошкентда истиқомат қилади. У, хотини билан болаларини ҳеч қандай важи-корсонсиз уйидан ҳайдади. Онасининг керилишига қараганда ёшроқ бир қизга уйланиш нияти ҳам йўқ эмас. Бўлмаса маҳалла комитетидаги обрўли кишилар билан қарияларнинг сўзини икки қилармиди, ўртоқлик суди чиқарган қарорни топтармиди.

Қуш уясида кўрганини қилади, деганларидек у ўрганган тилёғламалиги билан бошқарма бошлиқларини ҳам «авраб» юрганга ўхшайди. Шундай бўлмаса, улар «Фазлиддин ҳали ёш, хоҳламаса уни қийнаманглар» демаган бўларди.

Газетхон фарзандга нисбатан бемеҳр ота, хотинга нисбатан бераҳм эрнинг афти-ангорига нафрат билан боқади, албатта! «Уртўқмоқ» эса Бўка ишлаб чиқариш бошқармасидаги раҳбар ўртоқлардан жавоб кутади.

З. ОРИПОВ,
А. ШАЙХОВ.

ҲОДИСА

ЖАЗОСИНИ ТОРТАДИ

Соат 3 лар чамаси. Кўчада одамлар сийрак. Уч номаълум шахс муюлишдаги кўк эшик ёнига келиб тўхтайди. Уёқ-буёққа аланглашади. Ҳеч ким йўқ. Эшикни тақиллатишади. Жавоб бўлмайди. Улардан бири тезликда отверка билан эшикни очади. Тарақ-туруқни эшитиб қолган қўни-қўшнилар бу уйга югуриб келишади...

Қинғир кўнгил қоронғида топишади деганларидек А. Широв, В. Васильев, Р. Саркисов ва В. Лукинлар болалар меҳнат колониясида учрашган эдилар. Колониядан бўшаганида ҳам бу тўрт «оғайни» қабиҳ ишни ташламади. Меҳнат қилишни ор билган бу текинхўрлар яна қинғир йўлга ўтиб олишади. Куппа-кундуз куни дуч келган эшикни тақиллатиб, эгаси чиқса бирон фамилияли кишини сўрашган, уйда ҳеч ким бўлмаса, бемалол эшикни очиб, уйни шип-шийдон қилиб кетаверишган.

Яқинда Олмалиқ шаҳрида 8 та уйни ўғри урганн маълум бўлиб қолди. Оператив группа ходимлари келиб жиноятнинг изини топишди.

А. Широв қўлга тушди. Лекин у қайсарлик қилиб ҳамма айбни ўз устига олди. Унинг уйи тинтув қилинганда 55 та турли хил калит ва бир неча отверкалар чиқди.

Шировнинг қўлга тушиши шериклари учун сабоқ бўлмади. Улар Сирдарё, Янгиер ва бошқа жойларда ўғирликни давом эттиравердилар. Янгиерда икки уйни ўғирлаб, учинчисига киришганда жамоатчилик ёрдамида қўлга олиндилар.

Тергов вақтида маълум бўлишича, бу муттаҳамлар ўғирлаган молларни Олмалиқ шаҳрида яшовчи Шура Михайловнанинг уйида сақлаб, кейинчалик Тошкентнинг Чуқурсой бозорига келтириб сотганлар.

Яқинда бу тўрт «оғайни» устидан бошланган тергов тамом бўлди. Ўғирланган молларнинг бир қисми эгаларига қайтариб берилди. Энди жиноятчилар халқ суди олдида жавоб беришади.

А. МИРПЎЛАТОВ,
милиция капитани.

БИР ҚАДАМ ОЛҒА

СССР халқлари III Спартакиадасида пешқадам командаларнинг ўрни кескин «жанглар» туфайли тебраниб турибди. Украина спортчилари биринчи ўринда мустаҳкам бораётган эдилар. Ҳозир москваликлар 307,5 очко тўплаб уларга яқинлашиб қолдилар. Ўртадаги фарқ 1,5 очкогина. Улар кетидан Россия Федерацияси терма командаси бормоқда (286 очко). Ленинград (254) тўртинчи, Грузия (243,5) бешинчи, Белоруссия (209,5) олтинчи, Латвия (168) еттинчи, Ўзбекистон (166) саккизинчи, Литва (161,5) тўққизинчи, Озарбайжон (150) ўнинчи ўринда бормоқда. Шундан кейинги ўринларни Қозоғистон, Эстония, Арманистон, Молдавия, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон вакиллари эгаллаб турибдилар.

9 августгача бўлган бу маълумотдан кўриниб турибдики, республикамиз терма командаси бир қадам юқорига кўтарилди ва еттинчи ўринда бораётган Латвия спортчиларига жуда яқинлашиб қолди.

Спортчиларнинг янгидан-янги отрядлари курашни бошламоқдалар. Велосипедчилар, гимнастикачилар, теннисчилар ва шахматчилар кетидан баскетболчилар, классик курашчилар, волейболчилар, қиличбозлар ва ватерполочилар мусобақаси бошланди.

Курашчилар олишувида уч марта жаҳон чемпиони бўлган тбилисилик Р. Абашидзе билан Ўзбекистон вакили Н. Кретов мусобақаси кескин жанг билан ўтди. Республикамиз спортчиси машҳур рақиб билан мардонавор олишди ва балл бўйичагина унга ютқазиб қўйди.

Баскетбол турнирида хотин-қизларимиз Туркманистон командасини 68:33 ҳисобида ютдилар. Шахматчиларимиз турнирни муваффақиятсиз бошладилар. Биринчи турда улар Қозоғистон командасига 4,5:5,5 ҳисобида ютқаздилар. Кейинги турда улар Эстония билан учрашдилар. Бу матч ҳали тамом бўлгани йўқ. Ҳозирча ҳисоб эстонлар фойдасига 4,5:3,5 бўлиб турибди. Ўзбекистоннинг хотин-қиз волейболчилар командаси ҳам хурсанд қилмаяпти. Уларни Қозоғистон вакиллари 3:2 ҳисобида енгдилар.

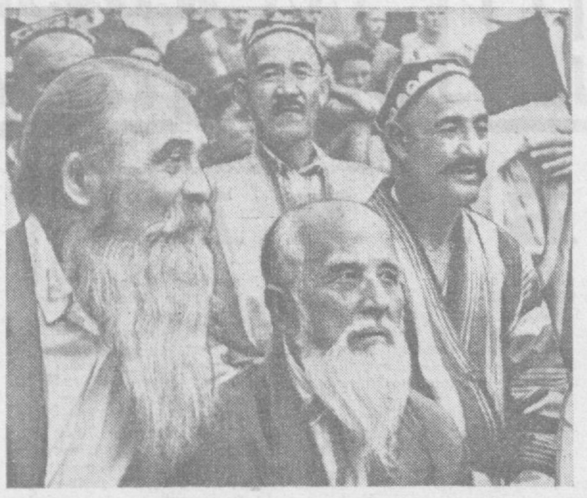

Москва. 8 август. В. И. Ленин номли Марказий стадион. СССР халқлари III Спартакиадаси. Суратда: Ўрта Осиё республикаларининг кекса спортчилари минбарда.
В. Созинов фотоси. ТАСС фотохроникаси.

ЁЗ ОҚШОМЛАРИ

Нашъалидир ёз оқшомлари,
Кириб келар дарчангдан шамол.
Назар солсанг уфқлар сари
Ишва қилар уч кунлик ҳилол.
Шунда уйга сиғмай қоласан,
Отиласан ногаҳон ташга.
Не ҳам етсин дўстларинг билан
Хиёбонда сайр этишга.
Нигоҳингни тортади кўккис
Юлдузларнинг ширин имлаши.
Шўх фонтанлар романтик, нафис,
Кўзни олар ранглар жилваси.
Қизлар кийиб аноргул кўйлак
Анҳор бўйин қилишар гавжум.
Қалблар жўшар ишқ куйин куйлаб,
Йўқ, йўқ, юрак тураолмас жим.
Қўшиласан қайноқ сафларга
Кўкни тутар қўшиқлар зарби:
«Тошкент,
Тошкент шон-шарафларга
Буркан яна Москвам каби».
Нашъалидир ёз оқшомлари...

Хайриддин САЛОҲ.

ПРОКУРОР СУҲБАТЛАРИ

Тошкент шаҳар, Фрунзе районининг прокурори Усмон Шораҳимовни чарчашни билмайдиган ходим деб бекорга айтишмайди. Уни бугун Тошкент тўқимачилик комбинатида кўрсангиз, эртага пойафзал фабрикасида учратишингиз мумкин. Ишчан ходим кейинги кунларда бир қанча завод-фабрикаларда, Фрунзе районининг қатор маҳалла комитетларида бўлиб, жамиятимиз тараққиёти йўлида фидокорона меҳнат қилиш, дангаса, ишёқмасларга қарши кураш, дўстлик, ўртоқларча ёрдам, ижтимоий ва шахсий ҳаётда коммунистик ахлоқ нормаларига риоя қилиш ҳамда одил совет судининг вазифалари каби темаларда қизиқарли суҳбатлар ўтказди.

Прокурор фақат давлат қораловчиси сифатидагина иш олиб бормай, меҳнаткашларнинг маслаҳатчиси сифатида ҳам фаолият кўрсатмоқда.

Я. Мордухаев,
Р. Усмонов.

ШИНГИЛ ҲИКОЯ

ОНАГИНАМ

Ағдарма «МАЗ»ни ўртача тезликда ҳайдаб бораман. Чорвоқдан чиққанимга ярим соатча бўлди. Электростанция қурилишига цемент олиб боргандим. Йўл-йўлакай онамни Хумсонга — қариндошимизникига ташлаб қайтяпман. Қуёш ярим белидан уфққа ботиб кетди. Ўнқир-чўнқир тоғ йўллари ҳам, офтобнинг сўнгги нурларига осилиб олиб арғимчоқ учаётган сўфтўрғайлар ҳам — ҳамма-ҳаммаси аллақандай хаёлотга чорлайди кишини. Болалик чоғларимда онамга эргашиб шу йўллардан юрганим ҳали-ҳали ёдимда.

...Ўша дамларни жуда ширин, жуда сирли, аммо зинҳор қайтиб келмас тушдек эслайман. Эслайману, кўз ўнгимда онамнинг қорачадан келган қотма сиймоси жонланади. Қиррасининг сувоғи кўчиб тушган супа бир туп бодом япроқлари орасидан сочилиб турган нур оғушига чўмган. Онам шапаракнина кўрпачага ўтириб олганича иш тикади. Қўл машинанинг ғув-ғувига жўр бўлиб ашула айтади.

Отма мени тошлар билан, айланайин ёр-ёр,
Учиб кетай қушлар билан ўргилайин ёр-ёр.
Қушлар келса мен келмасман, мен келмасман ёр-ёр,
Кўзинг тўлсин ёшлар билан, ёшлар билан ёр-ёр...

Онам чок адаштириб жимиб қолади. Қаддини ростлаб пешонасига қўнган тер томчиларини сидириб ташлайди. Саратон қуёши тинмай олаш пуркайди. Қўшнимизнинг ишкомида ғуррак ғуриллайди... Ҳисоб дафтаримга сиёҳ суйкаб юборганимни ҳам сезмай қоламан. Онамга ҳайратланиб тикиламан. Қизиқ, кун бўйи артелда ишлагани етмагандек, қўшниларнинг ишини ҳам тикиб беради.

...Ўша пайтларда бу қўшиқнинг мазмунини ҳам, отам нима учун бизларни ташлаб кетганини ҳам тушуниб етолмасдим... Йиллар онамнинг манглайига ўз тамғасини босди: пешонасига қат-қат ажинлар чизиб, азиз бошига кумуш қор учқунларини ташлаб ўтди.

...Ағдарма «МАЗ» ҳамон бир текисда гулдираб елади. Тун оғиб қолган. Тоғ йўллари пасти-баланд ҳаёт сўқмоқлари каби ортда қолди. Ойнадек силлиқ шаҳар кўчаларидан елиб ўтдим-да, дарвозамизнинг ёнида тормоз бердим. Кабинадан сакраб тушдим. Ажабо, деразамда чироқ кўринмасди. Ҳар кучи ишдан келгунимча порлаб турадиган чироқ бугун ёнмабди. Дарвоқе, ҳар сафар чироқни ким ёқарди?..

...Ҳаёт йўлимга машъал ёғдусини сочиб турган онам — онагинамнинг қадри бир кунда шунчалар сезилармиди-а?

Ўткир ХОШИМОВ

АРХЕОЛОГЛАРНИНГ ҚАШФИЁТЛАРИ

УЛУҒБЕК КУТУБХОНАСИНИ ИЗЛАБ

Унинг кутубхонаси топилганда фан учун қандай янгиликлар хазинаси очилган бўларди.

Қашқадарёнинг қаеридадир Улуғбек кутубхонаси бўлса керак, деган ота-боболаримизнинг тахминлари археолог олимларимизни кўпдан буён қизиқтириб келади. Улар яқинда Қашқадарёнинг Ниёзтепа ва Ҳазратбоши қишлоқларида бир ярим ой текширув ишлари олиб бордилар. Ниёз тепалиги ҳар томондан кавланди. Кутубхона тўғрисидаги тахминлар, афсуски натижа бермади. Лекин олимлар бошқа янгилик устидан чиқдилар. Тепаликда 5—6 асрларга мансуб бинонинг қолдиқлари, кулолчилик маҳсулотлари — хум, қумғон, қозон ва кумуш тангалар топилди.

Археолог А. Асқаров Ҳазратбоши қишлоғининг атрофларида қазилма ишлари олиб борди. Бу ҳам кутубхона ҳақидаги жумбоқни ҳал қилиб бермади. Шундай бўлса-да, меҳнат зое кетмади. Бу ердан қадимий тарих муҳри босилган ёдгорликлар топилди. 50 минг йиллар муқаддам ишланган, полиалит даврига мансуб бўлган, тошдан ясалган қуроллар, асбоб-ускуналар топилдики, буларнинг ҳаммаси ўша давр тўғрисидаги билимларимизнинг янада бойишига катта ҳисса қўшади.

АФРОСИЁБ СИРЛАРИ

Мовороуннаҳр маданияти ва санъатининг чўққиси ҳисобланган қадимий Самарқанд тарихнинг жонли шоҳиди. Самарқанд тупроғи оғушида қанчадан-қанча тилсимлар яшириниб ётибди. Тилсимларни очиб, уларни замон ойнасида акс эттиришдек шарафли вазифа археологларимиз зиммасида турибди. Самарқанднинг Афросиёб районида 1958 йилдан буён тарих фанлари доктори В. Шишков раҳбарлигида бир гуруҳ археологлар тадқиқотлар олиб бормоқдалар. Афросиёбнинг ғарбий қисмида XI-XII асрларга мансуб бўлган юздан ортиқ турар-жойлар, турли-туман асбоб-ускуналар, идиш-товоқлар, мўғуллар истилосига қадар бўлган Ўрта Осиё маданиятининг бошқа намуналари топилмоқда.

Коса, пиёла ва деворларга солинган нақшларда пахта чаноғи тасвирланган. Ҳалигача фанимиз XI-XII асрларга мансуб бўлган бундай орнаментларни учратмаган эди. Бу фактлар республикамизда бундан 800—900 йиллар аввал пахтачилик хўжалигининг ривожланганидан далолат беради.

Самарқанднинг Афросиёб районидан топилган, XII асрга мансуб бўлган сатранж донаси шишадан ясалган асп.

Ҳар бир топилма боболаримизнинг тарихи ҳақида жонли ҳикоя қилади. Ёзнинг жазирама кунлари кўпчилик аҳоли ертўлаларда (сардахона) яшаган. Ертўлаларга зинапоялар орқали тушилган. У ерда сатранж ўйнаб, базмлар уюштирилган. Харобалардан топилган кўпгина қадаҳлар, шишадан ясалган сатранж донаси—аспни кўриб шундай ҳукм чиқариш мумкин.

Бу ердан 60—70 метрга чўзилган бинолар ҳам топилди. Улар беш қатор деворлар билан ўралган. Бунинг сабаби аён. Ўша даврларда қўшни қабилалар бу ерга тез-тез ҳужум қилиб турган. Улардан сақланиш учун шундай мудофаа деворлари қурилган. Ички деворлар V асрда, ташқилари эса IX асрларда қурилган.

Афросиёбнинг марказий қисмида кулолчилик маҳалласи топилди. Бу ерда тайёр пиширилган лойлар, турли рангдаги бўёқлар, кулолчилик ўчоқлари ва бошқа нарсалар учради.

Афросиёб қалъасига яқин ерларни кавланганда араблар истилосигача қадар, яъни маҳаллий халқларнинг ислом динини қабул қилгунгача бўлган маданий ёдгорликларига дуч келинди. Рўзғор асбоблари, тошларга солинган расмлар, қадимги ёзув ёдгорликлари шулар жумласидандир. Араблар Ўрта Осиёни босиб олгач, маданий ёдгорликларни йўқ қилиб юбордилар. Чунончи, қалъага яқин ердаги мачит ҳам бузиб ташланиб, ўрнига янгитдан мачит қурилган экан.

Текширишлар натижасида қалъа ва мачитни сув билан таъминлаб турувчи ариқ борлиги ҳам аниқланди. Ариқ қувурларининг диаметри 30 сантиметр, узунлиги 60—70 сантиметр келади. Ариқ суви махсус, тагига ғишт терилган ҳавзалардан тозаланиб, қалъа ва мачитларга оқиб ўтган.

Археологларимизнинг бу кашфиётлари тарих фани учун қимматбаҳо ҳисса бўлиб қўшилади.

Я. САЛИМОВ.

Афросиёб қалъаси яқинидаги харобалар.
Е. Юдицкий фотолари.

Редактор ўринбосари
И. СУЛАЙМОНОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

11 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 11.00 — **Адабий топишмоқ** (болалар учун).

Рус тилида: 11.25 — **Чет элда уй-жой қурилиши** (ҳужжатли фильм), 12.15 — **Жасур кишилар** номли бадиий фильм. 18.00 — **Мультипликацион фильм** (болалар учун), 18.25 — **Пионерия** киножурнали, 18.35 — **Телевизион янгиликлар**, 18.50 — **Қурувчилар куни** (ҳужжатли фильм), 19.10 — **Петрова 38** (ота-оналар учун ҳужжатли фильм), 19.30 — **Новости дня** киножурнали ва **Бензоколонка маликаси** номли кинокомедия. 20.55 — **Концерт** (қурувчилар талабига мувофиқ).

21.40 — **Эртаси куни программаси.**

Ўзбек тилида: 21.45 — **Телевизион янгиликлар**, 22.00 — **Концерт.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 11/VIII да **Нодира**, 12/VIII да **Тошболта ошиқ.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Рус мўъжизаси (1-серия) — «ВАТАН», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ВОСТОК» (катта залда), «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Катталар ва болалар — «ЎЗБЕКИСТОН», «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Тонгда сакраш (эрталаб соат 10, кундуз 2 ярим ва 4 яримда). **Хор табақа** (1 ва 2-серия, кундуз ва кечқурун). — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

«Тонг» дарё бўйи кўчаси — «ВОСТОК» (кичик залда).

ЁЗГИ БИНОДА:

(кеч соат 9-15 ва 10-45 минутда)

Эртага келинг — «ВАТАН», НАВОИЙ номли, КАФАНОВ номли.

Хор табақа (1 ва 2-серия) — ТЕЛЬМАН номли.

Катталар ва болалар — «ФЕСТИВАЛЬ», «РАКЕТА».

Граф Монте-Кристо (1 ва 2-серия) — 1 МАЙ номли.

Ё ҳаёт, ё ўлим — «УДАРНИК».

Оддий аскар Александр Матросов — «ПОБЕДА».

Амирликнинг емирилиши — «ШАРҚ».

Симлардаги севги (1 ва 2-серия) — «МЕҲНАТ».

Рим каникуллари — «ПАХТАКОР».

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

11 августда

ЁШ АРТИСТЛАР

КЕЧАСИ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Йўра Абдуллаева, Бернара Қориева, Ботир Зокиров**, Ўзбек давлат филармонияси солистлари **Баҳром Мавлонов, С. Бондаренко, Д. Жаҳонгирова, А. Қобилов, Ю. Васильева, З. Ғозиева, В. Ғозиев, И. Азизбоев, В. Рябухин, С. Совари**, Ўзбекистоннинг ёш шоирлари ва композиторлари, Ўзбек давлат филармониясининг қилли квартети, эстрада чолғу квинтети қатнашади.

Кеча соат 8 да бошланади. Билетлар Концерт зали кассасида кундуз соат 12 дан ва район кассаларида сотилади.

Кинофильмлар прокати Ўзбекистон конторасi

КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНИГА

ЭРТАНГИ ТАШВИШ

НОМЛИ ЯНГИ КИНОПОВЕСТЬ ЧИҚАРАДИ.

Сценарий автори — **Б. Метальников.**

Постановкачилар — **Г. Аронов, Б. Метальников.**

Ролларда:
А. Азо, Е. Добронравова, Ю. Дедовичлар қатнашади.
«Ленфильм» киностудияси ишлаган.

ТОШКЕНТДАГИ 2-ПРОФЕССИОНАЛ-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

токарь, фрезерчи, слесарь ихтисосларига

7, 10-синф ҳажмида маълумоти бўлган йигит ва қизлардан 1963/64 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқувчилар стипендия билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Авиацион проезд, 10-уй (10-трамвай, 8, 10, 14, 51, 79-автобуснинг «Максим Горький» остановкаси).

21-хозрасчёт комсомол магазини НАСИЯГА ТОВАРЛАР сота бошлади

Бу магазинда турли хил тикилган буюмлар, жун газламалар, мўйна буюмлар сотилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Октябрь район бозори.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРГА

билет тарқатувчи вакиллар

керак

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Олмазор кўчаси, 187-уй, телефон 4-31-61, 4-26-21, 4-30-01.

ТАБИАТ ВА КУКАЛАМЗОРЛАРНИ ҚЎРИҚЛАШ ТОШКЕНТ ШАҲАР ЖАМИЯТИ

Тошкент шаҳрида яшовчи

ҲАММА АСАЛАРИЧИЛАРНИ қайта рўйхат қилади

Жамиятнинг адреси: Дзержинский кўчаси, 11-уй.

Заболотная кўчаси, 8-уйда турувчи **Акмал Аъзамович Раҳимовнинг** шу уйда турувчи Зулфия Саидкаримовна Раҳимова (Бухорова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Фаол кўчаси, Фаол проезд, 5-уйда турувчи **Забихулла Умарович Ғафуровнинг** Сойбўйи кўчаси, 23-уйда турувчи Маҳсума Олимовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Тўрткўл кўчаси, 54-уйда турувчи **Назира Зиёхоновна Пармонқулованинг** Оҳангарон посёлкаси, Сельская кўчаси, 2-уйда турувчи Мирзақул Пармонқуловдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район халқ судида кўрилади.

Жарариқ кўчаси, 11-а домком, 14-уйда турувчи **Мавжуда Муротованинг.** М. Горький кўчаси, 17-тупик, 27-уйда турувчи Азиз Муротовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари — 26232. Масъул секретарь — 34808. Секретариат — 31936. Идеология бўлими — 25885. Саноат ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 33786. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 11034. Индекс 64695. Нашр. № 1655.